

Załącznik nr 2

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: nauki o rodzinie

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

UNIwersytet Rzeszowski

Ul. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów

Data przeprowadzenia wizytacji: 16-17.11.2023 r.

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	15
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	18
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	23
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	27
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach	38
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	40

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Małgorzata Sekułowicz, członek PKA

członkowie:

1. dr. hab. Małgorzata Such-Pyrgiel, ekspert PKA
2. dr. hab. Agnieszka Weiner, ekspert PKA
3. Norbert Napieraj, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Waldemar Wojna, ekspert PKA ds. Studenckich
5. Justyna Rokita-Kasprzyk, sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku nauki o rodzinie prowadzonym przez Uniwersytet Rzeszowski, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku, nie była uprzednio oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się ze źródłami informacji, zawartymi w: przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny wraz z załącznikami, stroną internetową Uczelni oraz Wydziału, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, analizy losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami kierunku oraz przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami współpracującymi z Wydziałem. Hospitacje zajęć dydaktycznych nie zostały przeprowadzone z uwagi na brak zajęć stacjonarnych, możliwych do hospitacji, w czasie przeprowadzanej wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	nauki o rodzinie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki socjologiczne – 70% pedagogika – 15% psychologia – 15%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	Studia 6 semestralne 180 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	750 godzin praktyk 32 punkty ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>asystent rodziny</i> <i>asystent osoby niepełnosprawnej</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	12	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1840 godzin	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	126 punktów ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	91 ECTS	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54 ECTS	

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie są zgodne ze Strategią rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2021-2030. Koncepcja kształcenia jest spójna z misją Uczelni, której celem jest (...) dążenie do prawdy, ochrona wolności, otwartość na wiedzę i nowe idee oraz poszanowanie godności człowieka i szacunek dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów i państw oraz rozwijanie umiejętności współpracy niezależnie od różnic ideowych, politycznych i wyznaniowych. Tym samym kształtuje osobowość, kulturę osobistą i obywatelskie postawy studentów, przygotowując ich do odpowiedzialnego pełnienia funkcji społecznych i publicznych (s.12 Raport Samooceny).

Idea kształcenia na kierunku nauki o rodzinie wpisuje się także w wizję Uniwersytetu Rzeszowskiego, który „jako integralna część stolicy Podkarpacia i regionu podkarpackiego aktywnie uczestniczy m.in. w podnoszeniu jakości życia i zdrowia społeczeństwa poprzez kształcenie profesjonalnej kadry dla sektora wsparcia dziecka i rodziny w środowisku lokalnym i ponadlokalnym, umożliwiając równocześnie wszechstronny, indywidualny rozwój osobowości i pasji studentów, zainteresowanych problematyką małżeństwa i rodziny” (s.12 Raport Samooceny).

Kształcenie na kierunku nauki o rodzinie wpisuje się również w cele strategiczne Uniwersytetu Rzeszowskiego wyznaczone w „Strategii rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2021-2030”, odnoszące się do wysokiego poziomu kształcenia uniwersyteckiego powiązanego z działalnością badawczą, dostosowanego do potrzeb i oczekiwań rynku pracy w powiązaniu z atrakcyjnym kształceniem na studiach licencjackich w oparciu o badania naukowe, wiedzę i umiejętności praktyczne oraz uniwersalne wartości uniwersyteckie (obszar V-Kształcenie). Cel ten jest realizowany m.in. poprzez doskonalenie programów studiów i realizację kształcenia uwzględniającego potrzeby gospodarki i życia publicznego zgodnie z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacji, a także rozwijanie systemu praktyk studenckich i oferty kształcenia interdyscyplinarnego, co jest odpowiedzią na zapotrzebowanie sektora wsparcia rodziny na profesjonalnie przygotowanych, posiadających interdyscyplinarną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne specjalistów w zakresie pracy z rodziną oraz wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin (s.12 Raport Samooceny).

Studia na kierunku nauki o rodzinie pozwalają na zdobywanie wszechstronnej i interdyscyplinarnej wiedzy na temat rodziny, z pogranicza trzech dyscyplin naukowych (nauk socjologicznych, pedagogiki i psychologii), charakteryzującą się znaczącym akcentem aksjologicznym. Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z polityką jakości prowadzoną na Uczelni. Kolegium Nauk Społecznych dba o wysoką jakość kształcenia poprzez współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Do prowadzenia zajęć specjalistycznych, kształtujących umiejętności praktyczne, Uczelnia zatrudnia pracowników z innych instytutów naukowych funkcjonujących w Uniwersytecie oraz osoby spoza Uczelni, posiadających odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym mieszczą się w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów. Są to: nauki socjologiczne (jako dyscyplina wiodąca – 70% (126 punktów ECTS), pedagogika – 15% (27 punktów ECTS), psychologia – 15%. 27 punktów ECTS). Program studiów, poszczególne grupy zajęć, jak i realizowane treści kształcenia odpowiadają ww. dyscyplinom nauki.

Przyporządkowanie kierunku do nauk socjologicznych, pedagogiki i psychologii umożliwia studentom zapoznawanie się z najnowszymi trendami w tych dyscyplinach, zwłaszcza w odniesieniu do problematyki życia rodzinnego. Koncepcja kształcenia charakteryzuje się interdyscyplinarnością i komplementarnością.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Wyraża się to choćby poprzez wyraźne nachylenie na praktyczne wykorzystanie przez absolwentów podczas studiów zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w ich aktywności zawodowej na rzecz rodziny, tzn. zarówno z rodzinami, w których występują poważne trudności i dysfunkcje a także z rodzinami, które relatywnie dobrze radzą sobie z pełnieniem podstawowych funkcji rodziny, ale doświadczają różnego rodzaju trudności) oraz wsparcia kierowanego do osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin.

Koncepcja kierunku jest oparta na wszechstronnej aktywności studentów, łączącej teorię z praktyką, prowadzącej do holistycznego kształcenia, które umożliwia osiągnięcie założonych dla kierunku efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W procesie kształcenia szczególną wagę przywiązuje się do możliwości zdobywania przez studentów kompetencji praktycznych, w tym zgodnie z wybranymi przez nich zakresami (specjalnościami). W programie studiów wyraźnie przeważają zajęcia o charakterze praktycznym (ćwiczenia, warsztaty, praktyki itp.), nad zajęciami teoretycznymi (np. wykłady). Zajęcia praktyczne prowadzone są przez nauczycieli z doświadczeniem w praktyce zawodowej w obszarze życia rodzinnego i realizowanych w środowiskach (np. instytucje pomocy rodzinie), w jakich w przyszłości absolwenci kierunku będą pełnili swoje role zawodowe. Studia na kierunku nauki o rodzinie pozwalają m.in. na uzyskanie wykształcenia kierunkowego wymaganego dla pracowników różnych instytucji systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz.1426 ze zm.). W ten trend wpisuje się Instytut Pedagogiki, kształcący m.in. specjalistów w zakresie pomocy rodzinie, stwarzając studentom możliwość studiowania na kierunku nauki o rodzinie, który obejmuje swym zakresem problematykę małżeństwa i rodziny w ujęciu interdyscyplinarnym, uwzględniającym aspekt socjologiczny, pedagogiczny, psychologiczny, prawny, filozoficzny oraz nabycie umiejętności ukierunkowanych na zastosowanie praktyczne w pracy z rodziną, co umożliwia profesjonalne przygotowanie do wypełniania obowiązków zawodowych w zakresie wsparcia rodziny.

Główne założenia koncepcji kształcenia na kierunku nauki o rodzinie są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, a w szczególności lokalnego rynku pracy. Studia pierwszego stopnia umożliwiają wybór dwóch zakresów: 1. *asystent rodziny* i 2. *asystent osoby niepełnosprawnej* (obecnie realizowana jest pierwsza z nich). Z roku na rok obserwowana jest także tendencja zmniejszania się liczby osób podejmujących studia na kierunku nauki o rodzinie. W roku akademickim 2023/2024, ze względu na niewielką liczbę kandydatów pragnących podjąć studia na kierunku nauki o rodzinie, nie został uruchomiony I rok.

Kolegium Nauk Społecznych oraz Wydział współpracuje z instytucjami edukacyjnymi, opiekuńczo-wychowawczymi i kulturalnymi m.in. poprzez wspólną realizację zajęć dydaktycznych i praktyk studenckich. Do tych instytucji należą m.in. Dom Samotnej Matki w Rzeszowie, Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr. Henryka Hanasiewicza w Rzeszowie oraz inne. W procesie kształcenia wykorzystywane są uwagi i propozycje ww. interesariuszy zewnętrznych: pracodawców i przedstawicieli rynku pracy oraz zewnętrznych ekspertów. Propozycje przedstawiane przez interesariuszy w trakcie spotkań z władzami i pracownikami Wydziału stanowią głos doradczy w sprawie ustalania i doskonalenia koncepcji kształcenia, tworzenia programów studiów w tym planów

studiów realizowanych zakresów kształcenia oraz ich powiązania z potrzebami rynku pracy. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie zapewniają wszechstronny rozwój studenta, który odpowiada profilowi praktycznemu studiów.

Koncepcja i cele kształcenia są również efektem współpracy z interesariuszami wewnętrznymi, którymi są wykładowcy, studenci oraz Samorząd Studencki.

Program studiów nie uwzględnia nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem praktycznym poprzez położenie nacisku na kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy i praktycznego jej zastosowania do rozwiązywania problemów społecznych/zawodowych. Proponowane zakresy studiów pierwszego stopnia mieszczą się w zakładanej koncepcji i celach kształcenia oraz mają odzwierciedlenie w kierunkowych efektach uczenia się. Sformułowano 11 efektów uczenia się z zakresu wiedzy, 13 z zakresu umiejętności oraz 5 z kompetencji społecznych (przeważają efekty z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych nad efektami z zakresu wiedzy).

Zbiór kierunkowych efektów uczenia się nie uwzględnia charakterystyk drugiego stopnia dla kwalifikacji poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (w przypadku studiów pierwszego stopnia). W zbiorze kierunkowych efektów uczenia się znalazły się uchybienia. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218) osoba posiadająca kwalifikacje na poziomie 6 PRK, odpowiadającym studiom pierwszego stopnia, zna i rozumie „w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska”. W raporcie samooceny Uczelnia przedstawiła 11 kierunkowych efektów uczenia się, z zakresu wiedzy, w których wiedza ta jest opisana jako podstawowa, np. „ Przedstawia podmiotowe i metodologiczne powiązania wiedzy z zakresu nauk o rodzinie z psychologią, pedagogiką, socjologią, prawem, biomedyką, filozofią i teologią (K_W02); Omawia podstawowe koncepcje filozoficzne i etyczne oraz przedstawia prawne aspekty funkcjonowania rodziny (K_W03); Dokonuje charakterystyki podstawowej wiedzy o kulturze materialnej i duchowej w odniesieniu do funkcjonowania rodziny (K_W05).

Efekty uczenia się dla obu poziomów studiów zostały określone w sposób specyficzny dla dyscyplin, do których kierunku nauki o rodzinie został przyporządkowany, odzwierciedlają aktualny stan wiedzy, uwypuklają jego interdyscyplinarny charakter i są zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy.

Kierunkowe efekty uczenia się wskazują na umiejętności praktyczne studentów. Na studiach pierwszego stopnia w szczególności obejmują one umiejętności takie jak: planowanie i realizacja projektów w zakresie diagnozowania rodziny, profilaktyki i poradnictwa rodzinnego, socjalnego wspomagania rodziny, pracy z rodziną w kryzysie, prowadzenia procesu mediacji w rodzinie; prowadzenie badań niezbędnych do opracowania diagnoz związanych z potrzebami rodziny i relacjami zachodzącymi pomiędzy poszczególnymi członkami (z uwzględnieniem różnego układu wewnętrznego i położenia społecznego); dokonywanie analizy zjawisk społecznych zachodzących w rodzinie; umiejętność opracowania wniosków o przyznanie środków na realizację projektów w zakresie materialnego, zdrowotnego, społecznego a także pedagogiczno-psychologicznego i prawnego wspierania rodziny oraz jej członków; posługiwanie się wybranym językiem obcym w zakresie nauk o rodzinie, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; potrafi ocenić przydatność różnych metod, procedur i dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów poszczególnych członków rodziny oraz porozumiewać się z rodziną i przedstawicielami podmiotów środowiskowych działających na rzecz rodziny.

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku nauki o rodzinie są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji. Na podstawie efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć i grup zajęć można potwierdzić możliwość stworzenia systemu weryfikacji tych efektów dzięki określeniu zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji, które student nabywa w toku studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁶(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uniwersytetu Rzeszowskiego, mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany (nauki socjologiczne, pedagogika, psychologia), odzwierciedlają aktualny stan wiedzy i praktyki w tych dyscyplinach oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się odpowiadają praktycznemu profilowi studiów, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek. Opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, jednak efekty uczenia się w zakresie wiedzy w przypadku studiów pierwszego stopnia nie odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenie

Zaleca się podjęcie działań naprawczych i dostosowanie niektórych efektów uczenia się odnoszących się do zakresu i głębi (P6S_WG) do charakterystyk drugiego stopnia z uwzględnieniem poziomu wiedzy w stopniu zaawansowanym zgodnie z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz uwzględnienie ich również w efektach uczenia się sformułowanych dla zajęć zawartych w kartach zajęć (sylabusach).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na studiach pierwszego stopnia na kierunku nauki o rodzinie są ukierunkowane na uzyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych absolwentom do podjęcia pracy zawodowej na lokalnym rynku pracy. Odzwierciedlają interdyscyplinarny, wszechstronny

⁶W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

charakter kierunku, który jest realizowany w ramach zakresów studiów do wyboru, przedstawionych w programie studiów i powiązanych ściśle z kierunkowymi efektami uczenia się. Za cechy wyróżniające realizowanego programu studiów można uznać: nastawienie praktyczne, a także interdyscyplinarność treści kształcenia i efektów uczenia się: możliwość zdobywania przez studentów interdyscyplinarnej wiedzy: socjologicznej, pedagogicznej, psychologicznej powiązanej również z innymi dziedzinami i dyscyplinami naukowymi; Interdyscyplinarność kształcenia – kształcenie na kierunku nauki o rodzinie umożliwia odniesienie do kwestii małżeństwa i rodziny w sposób interdyscyplinarny, co korzystnie wpływa na holistyczne spojrzenie na rodzinę i pozwala na lepsze przygotowanie absolwentów do podejmowania działań wspierających małżeństwo i rodzinę; cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia na kierunku nauki o rodzinie jest ponadto umiejscowienie kształcenia w Instytucie Pedagogiki, przyczyniające się do wyposażenia studentów w aktualną i pogłębioną wiedzę pedagogiczno-psychologiczną oraz możliwość jej praktycznego zastosowania w warunkach pracy placówki szkolnej w ramach praktyki ogólnopedagogicznej czy praktyki zawodowej jako profesjonalnej przestrzeni do wspierania dziecka i rodziny doświadczającej trudności, ściśle łączenie teorii z szeroko rozumianą praktyką.

Program studiów pierwszego stopnia oferuje obecnie dwa zakresy kształcenia (specjalności): 1. *asystent rodziny*, 2. *asystent osoby niepełnosprawnej*. Treści programowe pozwalają na zdobycie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do pracy na stanowisku asystenta rodziny, jak również w samorządowych jednostkach/instytucjach wykonujących zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej np. w charakterze asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Mogą być zatrudnieni w placówkach wsparcia dziennego, placówkach opiekuńczo-wychowawczych różnego typu, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych oraz instytucjach/podmiotach, które realizują zadania z zakresu wspierania rodziny (studenci uzyskują stosowne przygotowanie w ramach realizacji przewidzianych w programie treści ogólnych, podstawowych, kierunkowych i praktyki zawodowej).

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej w zakresie dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Kluczowe treści programowe przygotowują absolwenta kierunku nauki o rodzinie do wejścia na rynek pracy i podejmowania ról zawodowych w różnych podmiotach systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. Podstawowym celem kształcenia na kierunku nauki o rodzinie jest wyposażenie studentów w aktualną, interdyscyplinarną wiedzę dotyczącą kwestii małżeństwa i rodziny, w tym także w zakresie jej wsparcia i pomocy, istotne znaczenie mają także umiejętności związane z praktycznym wykorzystaniem wiedzy (z różnych dyscyplin: nauk socjologicznych, pedagogiki, psychologii w powiązaniu z innymi dyscyplinami) w pracy z rodziną znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej i wymagającej pomocy oraz wsparcia przez profesjonalnie przygotowaną kadrę.

Treści programowe sformułowane w kartach zajęć (sylabusach) wskazują na zapewnienie kompleksowości i odpowiedniego poziomu szczegółowości treści w odniesieniu do poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Treści są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów na kierunku nauki o rodzinie. \

Zgodnie z programem studiów na kierunku nauki o rodzinie liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających pierwszemu stopniowi kształcenia wynosi 180. Program studiów na studiach pierwszego stopnia realizowany jest w ciągu 6 semestrów. Podział punktów ECTS w całym cyklu kształcenia jest równomierny i wynosi 60 na każdym roku. Nakład pracy mierzony

punktami ECTS zarówno dla programu studiów, jak i poszczególnych zajęć jest poprawnie oszacowany i umożliwia osiągnięcie zakładanych dla kierunku efektów uczenia się.

Wymiar godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określony w programie studiów pierwszego stopnia łącznie oraz dla poszczególnych grup zajęć (grupy ogólnej, grupy treści podstawowych, grupy zajęć specjalnościowych oraz zajęć do wyboru) zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, wynosi co najmniej połowę punktów ECTS objętych programem studiów.

Na studiach pierwszego stopnia liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia stanowi ponad 50% wszystkich zajęć (1840 h – 126 punktów ECTS). Natomiast zajęcia do wyboru to 30% wszystkich zajęć (54 ECTS). Ponad 50% zajęć (91 ECTS) stanowią zajęcia związane z praktycznym wykorzystaniem umiejętności i wiedzy (nauk socjologicznych, pedagogiki i psychologii) na temat problematyki rodzinnej. W programie studiów, w zależności od zakresu, do realizacji przewidziano 1840 godzin wykładów i ćwiczeń oraz 750 godzin praktyk. Natomiast dwa oferowane obecnie zakresy różnią się specjalistycznymi zajęciami. Proporcje liczby godzin przypisanych do poszczególnych form zajęć lub grupom zajęć ogólnych, podstawowych i kierunkowych (z wyłączeniem praktyk) wygląda następująco: wykłady – 34,9%, ćwiczenia – 27,6%, zajęcia warsztatowe – 19,9%, seminarium – 4,4%, lektorat języka obcego – 8,8%, zajęcia wychowania fizycznego – 4,4%. W grupie zajęć specjalnościowych proporcje przedstawiają się następująco: specjalność *asystent rodziny*: wykłady – 37,5%, ćwiczenia – 34,4%, zajęcia warsztatowe – 28,1%; specjalność *asystent osoby niepełnosprawnej*: wykłady – 31,2%, ćwiczenia – 34,4%, zajęcia warsztatowe – 34,4%.

Poszczególne zajęcia przewidziano w planie studiów w sposób poprawny oraz równomierny, a ich sekwencja została dostosowana do specyfiki kształcenia na kierunku nauki o rodzinie w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów. Sekwencja zajęć zapewnia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dobór form zajęć oraz proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych semestrach i grupach zajęć zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na studiach o profilu praktycznym i w pracy zawodowej. W procesie dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów przeważają zajęcia realizowane w formie ćwiczeń, w tym zajęcia o charakterze seminaryjnym oraz praktyki kształtujące kompetencje praktyczne. W proces dydaktyczny wpisane są również wykłady, które mają charakter konwersatoryjny. Podczas ćwiczeń i seminariów wykorzystywane są metody dydaktyczne, które aktywizują studentów. Studia pierwszego stopnia przewidują przygotowanie prac dyplomowych.

Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS. Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru na pierwszym stopniu wynosi 54 ECTS. Elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia na kierunku nauki o rodzinie umożliwia wybór takich zajęć jak: zakresy (specjalności) studiów, lektoraty, seminaria, oraz zajęcia do wyboru.

W programie studiów określono łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Łączna liczba punktów ECTS osiąganych w trakcie zajęć związanych z tymi zajęciami, na studiach pierwszego stopnia wynosi 91 ECTS (51%). Zajęcia prowadzone są zgodnie z wymaganiami: 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

W procesie kształcenia student ma możliwość nabycia kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego. Na kierunku nauki o rodzinie stosuje się zróżnicowane formy zajęć w zakresie nauki

języków obcych, należą do nich: lektoraty, wykłady monograficzne prowadzone w językach obcych, przede wszystkim angielskim, niemieckim, włoskim i ukraińskim.

Program studiów nie przewiduje kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość.

Metody dydaktyczne stosowane na ocenianym kierunku są różnorodne i pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia dla nauk o rodzinie oraz zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Odpowiadają one celom i formom prowadzonych zajęć. Metody dydaktyczne odpowiadają także formie i specyfice danych zajęć oraz dostosowane są do osiągania kierunkowych/przedmiotowych efektów uczenia np. odmienne metody w przypadku przedmiotów o charakterze teoretycznym (wykład – np. *socjologia, społeczne aspekty funkcjonowania rodziny*) w porównaniu do przedmiotów o charakterze praktycznym (zajęcia warsztatowe np. *komunikacja interpersonalna, kreowanie własnego wizerunku, projektowanie programów pracy z rodziną*). Na wykładach wykorzystuje się przede wszystkim formę tradycyjnego i konwersatoryjnego wykładu wspomaganego prezentacją multimedialną, a na innych zajęciach metody aktywizujące studentów, są to między innymi: burza mózgów, analiza tekstów z dyskusją (praca z książką), ćwiczenia praktyczne, diagnoza sytuacji życiowych, gry dydaktyczne i symulacyjne, interpretacja przepisów, konwersatorium z elementami wykładu, metody problemowe i poszukujące, opis, opowiadanie, pogadanka, pokaz, praca indywidualna i w grupach (z wykorzystaniem komputerów i urządzeń mobilnych), projektowanie form zajęć i prezentacji multimedialnych.

W doborze metod uwzględnia się najnowsze osiągnięcia dydaktyki uczelni wyższej, a także stosuje się nowoczesne środki i narzędzia dydaktyczne, między innymi platformy zdalnego nauczania oraz dostęp do elektronicznych zasobów wiedzy, wspomagające osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Regulamin studiów przewiduje możliwości prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, na zasadach określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, które stosowane były do lutego 2020 r. pomocniczo. Podczas zajęć wykorzystywano platformę internetową Microsoft Teams w pakiecie Office 365. W roku akademickim 2023/2024 zajęcia odbywają się w wersji stacjonarnej.

Ze względu na praktyczny profil kształcenia na zajęciach stosowane są różnorodne metody kształcenia, zwłaszcza metody zajęć praktycznych, oparte na nabywaniu konkretnych umiejętności, stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Metody kształcenia uwzględniają także samodzielne uczenie się studentów, dlatego w kartach zajęć znajdują się informacje na temat pracy własnej studenta.

Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia, zwłaszcza zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, które przeważają w programie studiów, przygotowują ich do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, na przykład: ocenę i diagnozę sytuacji rodzinnych, wybór metod i narzędzie pracy z rodzinami trudnymi. Ponadto umiejętności praktyczne studenci nabywają podczas zawodowych praktyk studenckich.

Metody kształcenia na studiach pierwszego stopnia zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2. Studenci mają możliwość wyboru lektoratu języka obcego. Program studiów na kierunku nauki o rodzinie przewiduje do realizacji 120 godz. (8 pkt ECTS) lektoratu języka obcego w ramach zajęć: *Język obcy z elementami terminologii specjalistycznej/język obcy z terminologią specjalistyczną* (dla cykli kształcenia 2021-2024 i 2022-2025). Zajęcia prowadzone są w trakcie I i II roku studiów (semestr I, II, III, IV) przez lektorów Studium Języków Obcych UR. Na zajęciach wykorzystuje się ćwiczenia z zastosowaniem komunikacyjnego podejścia w nauczaniu języków obcych,

z elementami dyskusji, z pisemną i ustną informacją zwrotną, z udziałem pracy własnej studenta. Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metod aktywizujących np. scenki.

Na kierunku uwzględnione są specyficzne potrzeby w zakresie uczenia się osób z niepełnosprawnością, a sam proces nauczania dostosowany jest do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych oraz grupowych studentów, w tym możliwość realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Także metody kształcenia umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów dzięki wykorzystaniu rozwiązań ułatwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami, np. dzięki udostępnianiu im specjalnie przygotowanych materiałów dydaktycznych przy współpracy z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami.

Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane pomocniczo.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia i podlegają zaliczeniu na równi z innymi zajęciami. Ich realizacja umożliwia osiągnięcie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się. Praktyki zawodowe są obowiązkowe dla studentów ocenianego kierunku, mają wymiar 720 godzin, którym przyporządkowano 30 punktów ECTS dla studiów pierwszego stopnia. Dodatkowo obligatoryjnym elementem studiów jest praktyka ogólnopedagogiczna, realizowana na III roku studiów, V semestrze w wymiarze 30 h. Ich cel, zakres i sposób organizacji określają: sylabusy praktyk zawodowych; umowa o realizację praktyki studentów, program praktyki oraz Regulamin praktyk zawodowych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, a ich wymiar i umiejscowienie w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk (między innymi w: Caritas Diecezji Rzeszowskiej – Rzeszów, Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rzeszowie, Centrum Usług Społecznych Gminy Dębica, Domu dla Dzieci i Młodzieży "Przystań" w Rzeszowie, Domu Dziecka im. ks. Zygmunta Gorazdowskiego w Krośnie, Domu Samotnej Matki w Rzeszowie, Fundacji Pomocy Młodzieży im. Św. Jana Pawła II „Wzrastanie” w Rzeszowie, Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej w Białobrzegach, w Powiatowych Centrach Pomocy Rodzinie, Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych. Wszystkie one zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia dysponuje bazą instytucji, w których studenci mogą realizować praktyki zawodowe. Jest ona aktualizowana i rozbudowywana. Miejsca odbywania praktyk są hospitowane przez wydziałowych opiekunów praktyk, którzy weryfikują infrastrukturę jednostki i kwalifikacje zakładowych opiekunów. Z hospitacji sporządzane są protokoły, na podstawie których powstaje raport. Zebrane na tej podstawie informacje są analizowane przez wydziałowego Kierownika praktyk zawodowych, władze Kolegium Nauk Społecznych, Instytutu Pedagogiki oraz Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podczas realizacji praktyk wydziałowi opiekunowie mają kontakt ze studentami i zakładowymi opiekunami, pozyskując od nich informacje na temat przebiegu praktyki.

Studenci mogą zgłaszać uwagi odnośnie programu praktyk zawodowych w ramach Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Swoje uwagi studenci mogą również zgłaszać podczas badań ankietowych dotyczących jakości realizacji zajęć. Informacje te są analizowane przez Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zaliczenia praktyki dokonuje się na podstawie dziennika praktyk, w którym po zakończeniu realizacji praktyki zakładowy opiekun sporządza jej ocenę, odbywa się również rozmowa wydziałowego opiekuna ze studentem na temat przebiegu praktyki oraz analizowana jest związana z nią dokumentacja.

Taki sposób zaliczenia praktyki umożliwia sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studenta.

Organizację procesu nauczania i uczenia się reguluje harmonogram roku akademickiego, opracowany na każdy kolejny rok akademicki i określający terminy zajęć dydaktycznych, terminy przerw świątecznych, sesji egzaminacyjnych i sesji poprawkowych w semestrze zimowym i letnim, terminy przerw międzysemestralnych oraz dodatkowe dni wolne. Zajęcia dla studentów odbywają się według tygodniowego harmonogramu. Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny procesu nauczania, a proporcjonalne rozłożenie zajęć w poszczególne dni oraz zachowanie odpowiednich przerw między zajęciami, umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Liczba egzaminów/zaliczeń w semestrze wynosi 5-6, co jest poprawne.

Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się i dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe na kierunku nauki o rodzinie na studiach pierwszego stopnia są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i praktyki w dyscyplinach, do których przyporządkowano oceniany kierunek (nauki socjologiczne, pedagogika, psychologia). Treści programowe są kompleksowe i specyficzne dla nauk o rodzinie i zapewniają uzyskanie przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Czas trwania studiów i nakład pracy konieczny do ich ukończenia, mierzony łączną liczbą ECTS jest poprawnie oszacowany i zapewnia osiągnięcie efektów uczenia się. Podana w programie studiów liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów spełnia wymagania określone w obowiązujących przepisach. Sekwencja zajęć nie budzi zastrzeżeń. Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach są poprawne. Plan studiów umożliwia wybór zajęć zgodnie z obowiązującymi przepisami, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają im osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej, a także pozwalają na uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 (na studiach pierwszego stopnia).

Organizacja praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia pozwala na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Uczelnia stosuje przejrzyste i selektywne warunki przyjęcia kandydatów na studia. Zasady rekrutacji na studia, opisane w stosownej uchwale rekrutacyjnej. Warunki rekrutacji na studia pierwszego stopnia przewidują limit przyjęć na kierunek nauki o rodzinie, kryteria kwalifikacji oraz ulgi w postępowaniu kwalifikacyjnym dla laureatów i finalistów olimpiad oraz konkursów stopnia centralnego. Oferta kształcenia na dany rok akademicki publikowana jest m.in. na stronie Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakładce kandydat/rekrutacja 2023/2024 oraz w zagadce oferta edukacyjna UR. Rejestracja kandydatów na studia prowadzona jest w formie elektronicznej obsługiwanej przez system Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK). Uchwała rekrutacyjna przewiduje zasady kwalifikacji dla kandydatów ze „starą maturą” i „nową maturą”, „maturą międzynarodową” i ze świadectwem maturalnym uzyskanym za granicą. O zakwalifikowaniu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej utworzonej na podstawie średniej ocen ze studiów. Limit osób na każdy stopień studiów wynosi 35 osób. Nabór na studia kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości uzyskanym w systemie „nowej matury” (czyli świadectwem wystawionym przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną) następuje na podstawie konkursu (rankingu) sumy % punktów uzyskanych na świadectwie dojrzałości z trzech przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym (z egzaminów pisemnych).

Nabór na studia kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości uzyskanym w systemie „starej matury” (czyli świadectwem wydanym przez szkołę, a nie przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną) następuje na podstawie konkursu (rankingu) średniej ocen uzyskanych z trzech przedmiotów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym.

W warunkach rekrutacji w oczekiwaniach od kandydatów na studia nie sformułowano pożądanych kompetencji cyfrowych, wymagań sprzętowych związanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparcia uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Program studiów nie przewiduje bowiem kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość, jedynie metody te są wykorzystywane pomocniczo przy realizacji zajęć w formie wykładów.

Uczelnia zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów na kierunku nauki o rodzinie. Zgodnie z obowiązującymi w Uczelni uchwałami i procedurami istnieje możliwość identyfikacji i potwierdzania u kandydatów na studia na kierunku nauki o rodzinie pierwszego stopnia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w celu oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Osobie, która spełniła warunki regulaminowe i przeszła przez komisijną weryfikację efektów uczenia się poza systemem formalnym, zostaje przypisana ocena z zaliczonych zajęć/grup zajęć wraz z punktami ECTS. Ocena ta wliczana jest do średniej ocen ze studiów. Dotychczas na kierunku nauki o rodzinie nie stosowano procedury potwierdzania efektów uczenia się, ponieważ uczelnia nie posiadała stosowanych uprawnień, z uwagi na brak oceny programowej na niniejszym kierunku studiów.

Regulacje dotyczące zasad i procedur dyplomowania przyjęte na ocenianym kierunku są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Regulamin studiów określa prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem zajęć 9 w tym seminarium dyplomowego) i praktyk, składaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia.

Na studiach pierwszego stopnia studenci przygotowują, pod kierunkiem opiekuna naukowego, pracę licencjacką o profilu praktycznym. Wszystkie prace dyplomowe wprowadzane są do systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD), który jest zintegrowany z Jednolitym Systemem Antyplagiatowym (JSA). Warunki przeprowadzania egzaminu dyplomowego określa Regulaminu studiów.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są opisane w Regulaminie studiów. Regulamin określa też ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułuje uprawnienia odwoławcze oraz konsekwencje braku zaliczenia. Proces dyplomowania oraz sprawdzenie i ocenianie efektów uczenia się osiągniętych na zakończenie cyklu kształcenia są określone w Regulaminie studiów. Proces weryfikacji efektów uczenia się umożliwia dokonywanie bieżącej (w trakcie semestru) oraz końcowej (na zakończenie studiów) oceny osiągnięcia efektów uczenia się związanych z danymi zajęciami/grupą zajęć. Weryfikacja efektów uczenia się dokonywana jest się na podstawie prac pisemnych, prac projektowych, publikacji, sprawozdań, jak też innych form sprawdzania i potwierdzania nabytej wiedzy oraz uzyskanych umiejętności i kompetencji, m.in.: egzaminów ustnych, ocen aktywności na zajęciach dydaktycznych itd., (prace pisemne są monitorowane w ramach działań Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia), a także prac dyplomowych (proces dyplomowania jest monitorowany w ramach działań wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia).

Przyjęte na kierunku nauki o rodzinie ogólne zasady sprawdzania efektów uczenia się uwzględniają także możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania tych efektów do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Jest to możliwe dzięki indywidualnemu dostosowaniu sposobów i terminów weryfikacji wyników uczenia się, zmianę formy zaliczenia poszczególnych zajęć czy też czasu trwania egzaminu/zaliczenia, w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności.

Podstawą skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest informacja dla studentów na temat sposobu weryfikacji tych efektów w ramach poszczególnych zajęć/grup zajęć zawarta w sylabusach dostępnych w systemie USOS. Prowadzący zajęcia na pierwszych zajęciach przedstawia kryteria i warunki ich zaliczenia. Ogólne zasady weryfikacji i oceniania osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność oraz przejrzystość procesu walidacji, co potwierdziła analiza prac etapowych, w których zawarto kryteria oceniania, punktację, protokoły ocen oraz uzasadnienie oceny. Wszystkie zajęcia kończą się zaliczeniem z oceną lub egzaminem, co umożliwia porównywalność stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Ogólne zasady i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów, jak i na ich zakończenia zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. W Uczelni funkcjonuje ujednolicony system oceniania (punktacji). Nauczyciel realizujący dane zajęcia jest zobowiązany do dokumentowania ocen ilustrujących indywidualne osiągnięcia studentów w zakresie efektów uczenia się, a także przechowywania prac pisemnych studentów, zarówno opisowych, jak i testowych, końcowych kolokwii zaliczeniowych, egzaminów pisemnych oraz innych prac studenckich przez okres jednego roku. Po tym okresie w/w dokumentacja powinna zostać zniszczona zgodnie z zasadami przyjętymi w archiwizacji.

W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, a także w celu zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (np. plagiat) mają zastosowanie przepisy ogólnouczelniane. Studentowi, który nie zaliczył zajęć obowiązkowych, a zgłasza uzasadnione zastrzeżenia co do bezstronności ich zaliczenia, przysługuje prawo złożenia wniosku (w terminie 3 dni od ogłoszenia wyników zaliczania zajęć) do kierownika jednostki

prowadzącej zajęcia o komisyjne sprawdzenie wiadomości. Zaliczenie odbywa się przed komisją, w skład której wchodzi: kierownik właściwej jednostki organizacyjnej jako przewodniczący komisji, opiekun roku, osoba prowadząca zajęcia, inny specjalista z zakresu danych zajęć oraz przedstawiciel Samorządu Studenckiego.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w ramach studiów prowadzona jest na podstawie zasad zawartych w Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego w sprawie procedur oceny jakości programów studiów i programów kształcenia oraz zasad weryfikacji efektów uczenia się. Szczegółowe metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępu w tym procesie są opisane w sylabusach i skorelowane z formą zajęć oraz zakładanymi efektami uczenia się. Proces oceny studentów jest w przypadku poszczególnych zajęć opisywany także w ich sylabusach. Sylabusy podlegają monitorowaniu przez WSZJK. Proces weryfikacji efektów uczenia się umożliwia dokonywanie bieżącej (w trakcie semestru) oraz końcowej (na zakończenie studiów) oceny osiągania efektów uczenia się związanych z danymi zajęciami/grupą zajęć. Weryfikacja efektów uczenia się dokonywana jest się na podstawie prac pisemnych, prac projektowych, publikacji, sprawozdań, jak też innych form sprawdzania i potwierdzania nabytej wiedzy oraz uzyskanych umiejętności i kompetencji, m.in.: egzaminów ustnych, ocen aktywności na zajęciach dydaktycznych itd., (prace pisemne są monitorowane w ramach działań Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia), a także prac dyplomowych (proces dyplomowania jest monitorowany w ramach działań Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i polega między innymi na analizie losowo wybranych prac dyplomowych pod kątem ich zgodności ze studiowanym kierunkiem, zakresem studiów oraz profilem kształcenia.).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się umożliwiają sprawdzanie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku studiów. Uwidaczniają to formy prac zaliczeniowych na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne, gdzie studenci uczą się przygotowywania np. metod i narzędzi diagnozy czy pracy z rodziną dysfunkcyjną. Tworzą również projekty edukacyjne, które można zastosować w praktyce życia społecznego.

Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia w zakresie znajomości języka obcego są prawidłowe i pozwalają na sprawdzenie oraz ocenę opanowania języka na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia.

Efekty uczenia się osiągane przez studentów zostały uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, prac dyplomowych, prac magisterskich. Potwierdzają one dostosowanie do profilu praktycznego oraz dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Ich tematyka i metodyka wiążą się ze specyfiką nauk o rodzinie. Osiągnięcie efektów uczenia się potwierdza kontynuowana przez absolwentów edukacja na kolejnym etapie studiów oraz pozycja absolwentów na rynku pracy. Badanie ankietowe absolwentów przeprowadzane są systematycznie. Wyniki przeprowadzonego badania przez Uniwersytet w odniesieniu do absolwentów Kolegium Nauk Społecznych analizuje Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a następnie publikuje na stronach Wydziału w raportach wydziałowych.

Stosowane formy i metody weryfikacji takie jak testy, prace egzaminacyjne, prace semestralne zostały trafnie dobrane do zajęć i efektów uczenia się sformułowanych dla ocenianego kierunku. Tematyka przedstawionych do oceny prac dyplomowych była zgodna ze specyfiką kształcenia na kierunku nauki o rodzinie, umiejscowiona w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, poziomu studiów i profilu praktycznego, umożliwiając tym samym zweryfikowanie osiągnięcia przez studentów

umiejętności i kompetencji związanych z działalnością zawodową/gospodarczą oraz zawodowego runku pracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku studiów stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady zaliczenia poszczególnych semestrów, w tym zasady dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej, ale także działalności naukowej.

Prace etapowe i egzaminacyjne, prace magisterskie, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku nauki o rodzinie w Uniwersytecie Rzeszowskim prowadzi aktualnie 18 nauczycieli akademickich. W zdecydowanej większości powiązani są oni z dyscypliną pedagogika. Posiadają aktualny dorobek naukowy w postaci publikacji odnoszących się do różnorodnych aspektów problematyki rodziny, także w aspekcie interdyscyplinarnym. Są to: monografie autorskie i pod redakcją, artykuły w czasopismach z wykazu MEiN, rozdziały w monografiach i inne. Łączna wartość punktacji za ostatnich 6 lat uzyskana przez kadrę akademicką kierunku wynosi 14078. W tym samym okresie awans naukowy w dziedzinie nauk społecznych uzyskało 4 pracowników w zakresie stopnia naukowego doktora oraz 2 pracowników w zakresie stopnia doktora habilitowanego. Kadra realizująca

zajęcia na kierunku posiada również doświadczenie zawodowe w obszarach działalności umożliwiających prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie umiejętności praktycznych przez studentów. Doświadczenie to pochodzi ze współpracy lub dodatkowego zatrudnienia w instytucjach: Caritas, szkoła podstawowa, internat, świetlica socjoterapeutyczna, poradnia logopedyczna i neurologopedyczna, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, ośrodek diagnostyczno – konsultacyjny. Dwóch wykładowców realizuje działalność zawodową w zakresie psychologa klinicznego lub mediatora rodzin.

W latach 2018 - 2023 na kierunku nauki o rodzinie zajęcia realizowało 49 pracowników zatrudnionych w Instytucie Pedagogiki. Obecnie, ze względu na brak naboru na rok pierwszy, zajęcia realizuje 18 nauczycieli akademickich, wśród których jest jeden z tytułem magistra, jeden z tytułem profesora zwyczajnego, jeden posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego. Pozostali posiadają stopień naukowy doktora (83%). Lektoraty prowadzone są przez pracowników Studium Języków Obcych UR, zaś wychowanie fizyczne przez pracowników Studium Wychowania Fizycznego i Rekreacji UR.

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku posiadają wieloletnie doświadczenie dydaktyczne. Część kadry posiada doświadczenie w realizacji zajęć dydaktycznych w ośrodkach zagranicznych, a także w języku obcym w macierzystej uczelni w ramach programu Erasmus+. W ostatnich latach nauczyciele akademicy opracowali 11 publikacji o charakterze dydaktycznym np. skrypt dla studentów „Wybrane zagadnienia z problematyki uzależnień”. Część wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku nauki o rodzinie ma na swoim koncie wyróżnienia przyznawane przez studentów lub władze akademickie w kontekście działalności dydaktycznej. Kadra systematycznie podnosi swoje kompetencje w zakresie realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych, uczestnicząc w szkoleniach, ostatnio w ramach projektu NCBiR pod tytułem Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego - droga do wysokiej jakości kształcenia. Ma on na celu, między innymi, zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu tworzenia kursów e-learningowych (obsługa edytora WBTExpress). W ostatnich latach (2020) pracownicy Instytutu Pedagogiki uczestniczyli w szkoleniach z zakresu wykorzystania platformy MS Teams, organizowanego przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia na Odległość. Spośród kadry aktualnie realizującej zajęcia na kierunku 8 wykładowców wzięło udział w szkoleniu pod tytułem Kompetencje dydaktyczne i informatyczne kadry Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie kształcenia na odległość. Kadra akademicka rozwija swoje kompetencje dydaktyczne także w kontekście pracy z osobami ze szczególnymi potrzebami. Kilku z wykładowców wzięło udział w szkoleniu z zakresu problemów osób z niepełnosprawnością realizowanego w ramach projektu Przyjazny nURt -rozwój dostępności UR.

Przydział zajęć dla kadry akademickiej kierunku nie budzi zastrzeżeń. Zajęcia realizowane są wyłącznie przez osoby posiadające adekwatny dorobek naukowy lub/i zawodowy odniesieniu do efektów szczegółowych dla kierunku. Obsadę zajęć dydaktycznych w Uczelni rekomenduje Zespół Programowy na podstawie analizy realizowanej tematyki badawczej danego pracownika, jego doświadczeń dydaktycznych, obszarów samorozwoju. Dyrektor Instytutu Pedagogiki przedstawia Dziekanowi Kolegium Nauk Społecznych projekt obciążeń dydaktycznych pracowników Instytutu, który zatwierdza następnie Rektor. Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich jest stosowne do stanowiska, które zajmują. Pracownicy badawczo- dydaktyczni kierunku, realizują mniejszą liczbę godzin (aktualnie od 240- do 294), niż pracownicy dydaktyczni (362-480). W jednym przypadku (dr hab.) nauczyciel na stanowisku badawczym realizuje zbliżoną do pracowników dydaktycznych liczbę godzin- 346. Podane obciążenia to realizacja dydaktyki w ramach Uczelni, a nie wyłącznie kierunku.

Aktualnie w Uczelni nie są realizowane zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami, ponieważ 94% kadry akademickiej aktualnie realizującej kształcenie na kierunku jest zatrudniona w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zajęcia stacjonarne prowadzone przez nauczycieli akademickich (na kierunku realizowane są wyłącznie takie) są systematycznie kontrolowane poprzez hospitacje. Na każdy rok akademicki opracowywany jest w Instytucie Pedagogiki, pod kierunkiem Dyrektora Instytutu, harmonogram hospitacji, który obejmuje wszystkich nauczycieli akademickich. Hospitacje realizowane są wyłącznie przez samodzielnych pracowników naukowych. Dokumentem, który powstaje w wyniku kontroli zajęć jest Protokół Hospitacji, zgodny ze wzorem przyjętym w Kolegium Nauk Społecznych. Zawiera on następujące elementy: dane ogólne, ocena pracy hospitowanego nauczyciela, w tym: przygotowanie do zajęć, merytoryczny poziom i aktualność wiedzy przekazywanej studentom, sposób i umiejętność przekazywania wiedzy oraz organizacja pracy, aktywizowanie studentów i umiejętność zainteresowania ich tematem, zgodność tematyki prowadzonych zajęć z programem przedmiotu, podsumowanie i wnioski pohospitacyjne, zalecenia dla hospitowanego nauczyciela. Formularz kończy ocena, którą hospitujący wybiera spośród: niedostatecznej, dostatecznej, dobrej, bardzo dobrej i wyróżniającej. Na protokole hospitacji pojawiają się także podpisy -zarówno osoby hospitowanej, jak i hospitującej. Analiza protokołów przeprowadzona podczas wizytacji wykazała bardzo rzetelną ich realizację oraz szczegółowe wypełnienie treścią poszczególnych zakresów.

Nawiązanie stosunku pracy w Uniwersytecie Rzeszowskim z nauczycielem akademickim na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące w wymiarze przewyższającym połowę pełnego wymiaru czasu, następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu, zaś kryteria dla osób kandydujących do zatrudnienia w poszczególnych grupach pracowników określa Statut UR. Informacje o konkursie oraz jego wyniku wraz z uzasadnieniem są udostępnione na stronach Uczelni oraz w BIP.

Potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich są zaspokajane poprzez szeroką ofertę dostępnego wsparcia. Pracownicy UR mogą je uzyskać od doradcy zawodowego, na przykład w odniesieniu do konsultacji warunków umów czy regulacji prawnych dotyczących zatrudnienia na stanowiskach w UR. Kadra akademicka ma umożliwione doradztwo w zakresie awansu i rozwoju indywidualnej kariery naukowej, składania projektów badawczych, ochrony własności intelektualnej. Wsparcie dostępne jest zarówno w formule stacjonarna, jak i online. Aktualnie UR podjął działania polegające na zwiększeniu dostępności dla pracowników informacji o oferowanych szkoleniach, w tym możliwości pozyskiwania środków na badania. W tym celu Dział Nauki i Projektów przygotowuje Newsletter „Nowa Przestrzeń Naukowca #UR”. Z analizy dorobku naukowego i zawodowego kadry akademickiej wynika, że wiele osób korzystało z proponowanych przez Uczelnię szkoleń np.: Szkolenie świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością dla pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego (szkolenie jest nadal oferowane w wymiarze 8 godzin dydaktycznych w formie zdalnej), Kompetencje dydaktyczne i informatyczne kadry Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie kształcenia na odległość. Podczas wizytacji kadra akademicka kierunku potwierdziła szeroką dostępność szkoleń oraz brak niezrealizowanych potrzeb w tym zakresie.

Działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku jest oceniana przez studentów w Ankiecie oceny prowadzącego zajęcia, dokonywanej w każdym semestrze danego roku akademickiego. Pomimo, wskazywanych przez Władze Uczelni, trudności w mobilizacji studentów do dokonywania takiej oceny, prowadzone są starania aktywizujące i zachęcające studentów do realizacji tej czynności. Formularz ankiety oceny nauczyciela

akademickiego przez studenta zawiera następujące zakresy: jasne określenie wymagań związanych z zaliczeniem zajęć oraz kryteria oceny, realizacja zajęć zgodnie z treściami programowymi zawartymi w sylabusie przedmiotu, obiektywne ocenianie, terminowa realizacja zajęć zgodnie z harmonogramem, prowadzenie zajęć w sposób jasny i zrozumiały, wyjaśnianie zgłaszanych podczas zajęć uwag i wątpliwości, wpływ zajęć na wzbogacenie wiedzy i umiejętności uczestników, dostępność prowadzącego podczas dyżurów i konsultacji. Z opracowania zatytułowanego Studencka ankieta oceny warunków studiowania za rok 2023 zawierającego rozdziały: charakterystyka badanej zbiorowości, dziekanat, strony internetowe i dostępność do informacji, przepływ informacji wynika, że studenci kierunku nauki o rodzinie wzięli udział w ankiecie zaledwie w 6,7% (2 osoby), najwyższy odsetek uczestnictwa zanotowano na kierunku pielęgniarstwo – 42%. W dokumencie - Harmonogram prac w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości w Uniwersytecie Rzeszowskim opracowanym na rok akademicki 2023/2024, stanowiący załącznik do Uchwały numer 126/09/2023 Komisji do Spraw Kształcenia, z dnia 21 września 2023 roku w sprawie ustalenia harmonogramu prac w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Rzeszowskim wśród planowanych zadań znalazło się: przedstawienie Radzie Dydaktycznej wniosków z hospitacji zajęć i ustalenie działań na rzecz doskonalenia jakości prowadzonych zajęć a także przedstawienie wniosków wynikających z ogólnouniwersyteckich badań ankietowych realizowanych w roku 2022/2023 i ustalenie na ich podstawie rekomendacji oraz analiza wyników badań ankietowych w zakresie oceny procesu kształcenia prowadzonego w jednostce.

W Uczelni prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich w formie oceny bieżącej, okresowej a także w ramach hospitacji zajęć oraz oceny jakości prac dyplomowych i recenzji. Ocena okresowa kadry akademickiej dokonywana jest nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek Rektora. Kryteria oceny przedstawia się nauczycielowi akademickiemu przed rozpoczęciem okresu podlegającego ocenie. W celu dokonania oceny okresowej Rektor powołuje komisje oceniające. W Instytucie Pedagogiki składa się ona z 5 członków powołanych spośród nauczycieli akademickich, komisji przewodniczy Dyrektor Instytutu. Karta oceny nauczyciela akademickiego za lata 2022- 2024 odnosi się do następujących zakresów: oceny działalności naukowej, oceny działalności dydaktycznej, działalności organizacyjnej oraz przestrzegania prawa autorskiego i pokrewnych, w tym obyczajów akademickiego. Poszczególne zakresy są bardzo uszczegółowione, pracownik dokonujący samooceny może w ostatnim punkcie karty wpisać inne, ważne według niego informacje będące podstawą do oceny okresowej. Wymienione elementy oceny podlegają szczegółowej analizie komisji, która przed wystawieniem ostatecznej: oceny negatywnej lub pozytywnej, wskazuje mocne i słabe strony działalności poszczególnych nauczycieli akademickich. Po zaakceptowaniu oceny przez dyrektora Instytutu jest ona przedstawiana o sobie ocenianej a na karcie widnieje podpis osoby ocenianej.

Wyniki oceny okresowej nauczyciela akademickiego, w tym jego osiągnięcia w poszczególnych zakresach: badawczych, dydaktycznych i organizacyjnych a także ocena wystawiana przez studentów po zakończeniu cyklu zajęć mogą mieć wpływ na przedłużenie pracownikowi zatrudnienia na zajmowanym stanowisku, wysokość jego uposażenia, awans i wyróżnienie, a także powierzanie stanowisk kierowniczych. W przypadku otrzymania dwu kolejnych, negatywnych ocen okresowych może skutkować rozwiązaniem przez Rektora stosunku pracy z danym nauczycielem. W praktyce, co wynika z rozmów z kadrą akademicką kierunku, zdarzyła się sytuacja nieprzedłużenia umowy nauczycielowi akademickiemu realizującym zajęcia na zlecenie, z powodu niezadowolającej oceny okresowej. Natomiast w przypadku negatywnej oceny z hospitacji kierownik jednostki przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem akademickim w celu wdrożenia działań naprawczych. W ostatnim czasie na ocenianym kierunku zdarzyła się sytuacja odsunięcia nauczyciela akademickiego od

konkretnych zajęć, z powodu zastrzeżeń studenckich wobec niego, co świadczy o tym, iż wyniki okresowych przeglądów kadry są wykorzystywane do doskonalenia jakości kształcenia.

Kadra realizująca zajęcia na kierunku nauki o rodzinie jest stabilna i w zdecydowanej większości zatrudniona w uczelni jako pierwszym miejscem pracy a realizowana polityka kadrowa sprzyja prawidłowej realizacji zajęć, w tym rozwojowi naukowemu i zawodowemu nauczycieli akademickich poprzez wdrożenie możliwości różnorodnych szkoleń i ofert rozwojowych. Kadra akademicka motywowana jest różnego rodzaju nagrodami, głównie o charakterze niematerialnym, co jak wynika z rozmowy z kadrą kierunku, budzi lekki niedosyt. Jednakże prowadzona przez władze Uczelni polityka kadrowa jest przez pracowników akceptowana.

W Uczelni powołane zostały zarządzeniem Rektora (nr 69/2022 z dnia 21 czerwca 2022 r.) wewnętrzne instytucje, służące pomocą w sytuacjach konfliktowych lub w przypadku nierównego traktowania. Wprowadzono również wewnętrzną politykę przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji (nr 127/2022 z dnia 12 października 2022 r.). Opracowano Plan Równości Płci dla Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2022-2024, powołano Rzecznika Akademickiego (nr 71/2022 z dnia 21 czerwca 2022 r.), którego rolą jest rozwiązywanie konfliktów, mediacja, wspieranie całej społeczności akademickiej oraz Pełnomocnika Rektora ds. Równego Traktowania. Na stronie internetowej Uczelni dostępna jest zakładka poświęcona równemu traktowaniu. Można na niej uzyskać szczegółowe informacje. Kadra akademicka kierunku jest zaznajomiona z tymi możliwościami.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra naukowo-dydaktyczna realizująca zajęcia na kierunku nauki o rodzinie w Uniwersytecie Rzeszowskim realizuje badania naukowe, a swój dorobek, w tym publikacyjny, wykorzystuje w trakcie realizacji zajęć. Nauczyciele akademicki, a także inne osoby prowadzące zajęcia, posiadają znaczące kompetencje zawodowe – służące adekwatnemu nabywaniu przez studentów kompetencji praktycznych. Kadra dydaktyczna posiada wysokie kompetencje cyfrowe, w tym metodyczne, co umożliwia – w razie potrzeby – prawidłową realizację zajęć zdalnych.

Na kierunku prowadzone są regularne oceny nauczycieli akademickich, a zajęcia prowadzone przez kadrę są szczegółowo i regularnie monitorowane oraz oceniane przez studentów, co wykorzystywane jest do doskonalenia jakości kształcenia.

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia nauczycielom akademickim rozwój zawodowy, sprzyja stabilności zatrudnienia a także ułatwia rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych, zapewniając stosowne mechanizmy ich realizacji. Na uczelni funkcjonują procedury rozwiązywania konfliktów i zapobiegania dyskryminacji, a także reagowania w przypadkach zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia dydaktyczne realizowane na kierunku nauki o rodzinie odbywają się głównie w budynku Instytutu Teologiczno- Pastoralnego, na mocy umowy o współpracy naukowej i dydaktycznej z Uniwersytetem Rzeszowskim. ITP to trzykondygnacyjny budynek zlokalizowany w centrum miasta, dobrze skomunikowany z innymi częściami miasta i obiektami UR. Budynek jest nowoczesny, doskonale wyposażony, zastosowano w nim wiele funkcjonalnych rozwiązań. Wpisany jest w rekreacyjno – wypoczynkowy teren, będący własnością Instytutu. Dokoła budynku znajduje się obszerny parking na 180 samochodów. Do dyspozycji Instytutu Pedagogiki w ramach realizacji zajęć dydaktycznych na kierunku nauki o rodzinie przeznaczonych jest łącznie 11 sal dydaktycznych (3 sale dydaktyczne na 50 osób, jedna sala na 100 osób, jedna sala na 150 osób, 6 sal na 25 osób), przy czym obecnie wykorzystywane są mniejsze pomieszczenia, ze względu na niewielką liczbę studentów kierunku (do kilkunastu osób na roku). Studenci mogą korzystać z sali widowiskowej na 350 osób oraz pełnowymiarowej sali gimnastycznej. Ze względu na specyfikę zajęć, studenci kierunku nauki o rodzinie, mają w ramach zajęć z pedagogiki specjalnej zapewniony również dostęp do pomocy dydaktycznych i wyposażenia dydaktycznego Zakładu Badań nad Niepełnosprawnością, w skład których wchodzi m.in. narzędzia do diagnozy pedagogicznej dziecka/ucznia i rodziny, pomoce dydaktyczne wykorzystywane przez nauczycieli specjalistów podczas zajęć rewalidacyjnych oraz zajęć specjalistycznych, pomoce dydaktyczne w zakresie sprzętu edukacyjno-rehabilitacyjnego dla osób z niepełnosprawnością wzroku, zestawy pomocy symulacyjnych i zestawy pomocy do zajęć warsztatowych (np. okulary symulacyjne, nauszники przeciwhałasowe, antypoślizgowa mata do ćwiczeń). Wyposażenie to znajduje się w kompleksie dydaktyczno- naukowym Instytutu Pedagogiki, który mieści się w budynku wpisanym do rejestru zabytków i objęty jest nadzorem Wojewódzkiego konserwatora zabytków. Ogółem powierzchnia użytkowa sal dydaktycznych i gabinetów należących do infrastruktury Instytutu Pedagogiki wynosi 2684,28 m². W obu budynkach znajdują się punkty gastronomiczne, z których mogą korzystać pracownicy i studenci. Do dyspozycji pracowników Instytutu Pedagogiki są ponadto laptopy oraz przenośne rzutniki multimedialne, które mogą być wykorzystywane w poszczególnych salach dydaktycznych zgodnie z potrzebami procesu kształcenia. Instytut Pedagogiki posiada rozwiniętą infrastrukturę informatyczną. Znajdują się tutaj 4 sale komputerowe z dostępem do sieci Internet, każda z pracowni posiada 15 stanowisk dwuosobowych, 2 z pracowni zostały wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie do realizacji zajęć z grafiki wektorowej i rastrowej. Dodatkowym wyposażeniem w pracowniach komputerowych są wizualizery pozwalające na wyświetlanie dowolnego materiału 2D/3D na ekranie. Studenci posiadają darmowy dostęp do oprogramowania biurowego Office 365. Sale dydaktyczne wyposażono w nowoczesne projektory multimedialne oraz stałe ekrany o dużym współczynniku odbicia światła. Instytut Pedagogiki posiada „Centrum informatyczne”, którego zadaniem jest wspomaganie realizacji zajęć e-learningu z wykorzystaniem platformy Moodle. Umieszczone są one w architekturze chmurowej systemu VMware, na którym zaimplementowano kilkanaście serwerów wirtualnych. Do zarządzania siecią lokalną wykorzystano system LAN Management System LMS-1.11.13. Dł. Host z systemem Windows 2012 Server zapewnia bezpieczeństwo danych, które gromadzone są na nośnikach RDX. W Instytucie Pedagogiki zainstalowano szereg urządzeń AP pozwalających na dostęp do sieci WiFi dla studentów

oraz pracowników. We wszystkich salach znajdują się laptopy lub komputery stacjonarne, które są do stałej dyspozycji prowadzących zajęcia i studentów. Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w odpowiednie oświetlenie, biurka, krzesła, a także tablice magnetyczne, tablicę FLIPCHARD, szafę RACK zawierającą DVD, dekodery TV i TV DVBT2, wzmacniacz. Aula widowiskowa wyposażona jest w krzesła z pulpitemi, tablicę FLIPCHARD, rzutnik multimedialny, szafę RACK zawierającą DVD, dekodery TV i TV DVBT2, wzmacniacz i nagłośnienie, mikrofon zewnętrzny, SWITCH HDMI/VGA, oświetlenie sceniczne (dimery przód i tył), kurtynę, mikser audio i nagłośnienie, mikrofon zewnętrzny, SWITCH HDMI/VGA. Biorąc pod uwagę potrzeby studentów kierunku nauki o rodzinie zarówno liczba, wielkość a także układ pomieszczeń i ich wyposażenie techniczne należy określić jako nowoczesne, adekwatne do potrzeb, w tym do liczebności grup oraz umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Studenci kierunku nauki o rodzinie korzystają zarówno z zasobów biblioteki Instytutu Teologiczno-Pastoralnego i Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie, jak i Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Pierwsza z nich zajmuje powierzchnię 519,65 m² mieszcząc około 250 tys. woluminów. Ulokowana jest na parterze budynku. W czytelni biblioteki istnieje możliwość pracy przy stolikach dla 46 osób, w tym przy stacjonarnych komputerach. Na wyposażeniu jest kserokopiarka ze skanerem dostępna dla studentów. Biblioteka czynna jest we wszystkie dni tygodnia, włącznie z sobotą. Biblioteka prenumeruje czasopisma m.in. z zakresu problematyki rodziny, pedagogiki, socjologii w powiązaniu z rodziną. Tematycznie związanych z kierunkiem nauki o rodzinie jest 28 czasopism. Z kolei biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego dysponuje około 300 miejscami w 6 czytelniach, w których księgozbiór oferowany jest w wolnym dostępie do półek. Dostępność biblioteki jest przez 6 dni w tygodniu. Procesy biblioteczne są całkowicie skomputeryzowane i zautomatyzowane, biblioteka świadczy również usługi w rzeczywistości wirtualnej. Katalog zasobów bibliotecznych książek i czasopism wraz z informacją o lokalizacji tych dokumentów i ich dostępności jest udostępniony online, a czytelnicy mogą książki zamawiać poprzez Internet. Księgozbiór z zakresu nauk o rodzinie udostępniany jest prezencyjnie w Czytelni Nauk Humanistycznych i Prawnych oraz Czytelni Czasopism Naukowych, a także w ramach wypożyczeń miejscowych i międzybibliotecznych. Liczba książek tradycyjnych z zakresu nauk o rodzinie będących w zasobach Biblioteki UR wynosi obecnie ok. 38 470 tytułów. Biblioteka prenumeruje 71 tytułów polskich czasopism tradycyjnych z zakresu nauk o rodzinie, które udostępniane są w Czytelni Czasopism Naukowych. Korzystanie przez studentów i pracowników z infrastruktury dydaktycznej oraz bibliotecznej jest zgodne z zasadami BHP.

W budynku Instytutu Pedagogiki studenci kierunku nauki o rodzinie mają stały i nieograniczony dostęp do uniwersyteckiej sieci bezprzewodowej Eduroam, za pośrednictwem której mogą korzystać z Internetu. W przypadku budynku ITP bez żadnych ograniczeń można korzystać z dostępu do Internetu za pośrednictwem WiFi. Ważne informacje (np. programy, rozkłady, sylabusy) udostępnione są studentom za pośrednictwem strony internetowej Kolegium Nauk Społecznych, są też przysyłane do studentów za pośrednictwem systemu uczelnianego Wirtualna Uczelnia oraz na uczelniane studenckie e-maile. W obydwu budynkach studenci mają dostęp do infrastruktury poza godzinami zajęć, na przykład w celu realizacji projektów czy rekreacji (sala gimnastyczna).

Infrastruktura budynku, w którym odbywają się zajęcia na kierunku nauki o rodzinie posiada udogodnienia służące pełnej dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami m.in.: dostęp do wszystkich pomieszczeń z psem asystującym, odpowiednie zaplecze sanitarne, możliwość ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami poprzez odpowiednie procedury i sprzęt czy sygnalizację, dostęp do urządzeń lub innych środków technicznych będących udogodnieniem dla osób słabosłyszących,

zamieszczenie informacji na stronie internetowej ITP w postaci nagrań w języku migowym, obsługę poczty elektronicznej i strony internetowej z wykorzystaniem tłumacza online lub aplikację. W budynku ITP są wewnętrzne windy, a wejście wyposażone jest w dogodny podjazd dla osób korzystających z wózka. Budynek posiada monitoring wewnętrzny. Na parkingu pod budynkiem wyznaczono miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. W budynku Biblioteki UR znajduje się infokiosk wraz ze specjalistycznym oprogramowaniem, przystosowanych dla osób z niepełnosprawnościami. Kiosk ten posiada funkcje: lektor czytający tekst, powiększanie tekstu, zmiana wielkości czcionki, zmiana kontrastu, wspomaganie słuchu – pętla indukcyjna. W Oddziale Informacji Naukowej znajduje się specjalne stanowisko komputerowe dla osób z niepełnosprawnościami wyposażone między innymi w: monitor dotykowy, specjalistyczną klawiaturę ZoomText, urządzenie zastępujące mysz komputerową SimplyWorks Trackball, słuchawki kostne, multimedialne głośniki komputerowe, program powiększający i czytający ekran, biurko z elektryczną regulacją wysokości, krzesło rehabilitacyjne. Na terenie Biblioteki znajduje się również pokój wyciszeń. Wypożyczalnia oraz portiernia wyposażone są w zestawy pętli indukcyjnych z mikrofonem. Ponieważ w budynku Instytutu Pedagogiki nie ma możliwości zainstalowania windy (budynek jest zabytkowy), do pomocy przy komunikacji między piętrami wykorzystywany jest schodofaz. Studenci Instytutu Pedagogiki, w tym z nauk o rodzinie, mogą korzystać także ze wsparcia oferowanego przez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami UR (BON), które wspiera indywidualnie osoby z niepełnosprawnością w zakresie pełnej dostępności do procesu kształcenia. Raz w roku publikowany jest na stronie internetowej uczelni w zakładce BON informator biura pt. Aktywni i sprawni.

W uczelni aktualnie nie jest realizowane kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Jednak w sytuacjach wyjątkowych, np. konsultacji ze studentami lub uzupełnianie zajęć z powodu dłuższej nieobecności wykładowcy, możliwa jest realizacja zajęć za pośrednictwem platformy Moodle lub Teams.

Studenci, którzy posiadają ważną i aktywowaną Elektroniczną Legitymację Studencką mogą korzystać z zasobów dydaktycznych, które udostępniane są na serwerach UR oraz oprogramowania Microsoft 365. W ramach licencji Site License dla wszystkich studentów i pracowników UR nieodpłatnie dostępne jest oprogramowanie Statistica (wersja 13.3). Szczegółowe informacje dotyczące wsparcia IT dla studentów zamieszczone są na stronie internetowej UR. Studenci na kierunku nauki o rodzinie mają zapewniony dostęp do materiałów naukowych i dydaktycznych w formie bibliotecznych źródeł elektronicznych (zasobów on-line) poprzez stały i nieodpłatny dostęp do zasobów Biblioteki UR, z których mogą korzystać bezpośrednio z komputerów sieci uczelnianej lub zdalnie z dowolnego komputera przez serwer proxy (np. czytelnia on-line Ibuk Libra, e-booki na platformie EBSCO i in.). Studenci i pracownicy UR mogą korzystać z pakietu oprogramowania Writefull, służącego do korekty tekstów naukowych pisanych w języku angielskim.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są aktualne i adekwatne dla osiągnięcia przez studentów kierunku nauki o rodzinie efektów uczenia się, a także w przygotowaniu ich do działalności zawodowej. Umożliwiają także prawidłową realizację zajęć, zgodnie z profilem praktycznym.

Zalecane przez wykładowców w sylabusach piśmiennictwo jest dostępne w obu przypisanych kierunkowi bibliotekach, szczególnie w Bibliotece Uniwersytetu Rzeszowskiego. Szacowany przez wykładowców odsetek pokrycia polecanej w sylabusach literatury podstawowej wynosi 80%. Zarówno pracownicy, jak studenci mogą zgłosić do Biblioteki UR swoje propozycje zakupu książek tradycyjnych lub książek do czytelnia on-line, potrzebnych do pracy naukowo-dydaktycznej, czemu służy elektroniczny formularz.

Studenci kierunku nauki o rodzinie mają dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej. Zapewniony jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do źródeł cyfrowych zakupionych w ramach indywidualnej subskrypcji. Korzystanie z zasobów elektronicznych odbywa się za pośrednictwem komputerowej sieci uniwersyteckiej, a także zdalnie dla zweryfikowanych użytkowników poprzez serwer Proxy. Osoby z niepełnosprawnością mogą w pełni korzystać z zasobów poprzez opisane wyżej udogodnienia. Mimo braku realizacji planowych zajęć zdalnych, materiały dydaktyczne opracowane są w formie elektronicznej przez niektórych wykładowców i zamieszczane na platformie Moodle w ramach treści uzupełniających.

Ocena infrastruktury i zasobów materialnych dokonywana jest raz na dwa lata przez Zespół ds. Oceny Infrastruktury w Kolegium Nauk Społecznych, który jest powoływany przez Dziekana Kolegium oddzielnie dla danego kierunku. Ocenie zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej Kolegium poświęcony jest P.6 Formularza Oceny Własnej Kolegium. Jak wynika z dokumentu za rok 2020/2021 większość kryteriów oceny bazy dydaktycznej w Instytucie Pedagogiki nie budzi zastrzeżeń. Kadra prowadząca zajęcia na kierunku w razie potrzeby na bieżąco zgłasza Dyrektorowi Instytutu zapotrzebowanie na pomoce dydaktyczne oraz inne środki niezbędne do realizacji zajęć i konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, remontów, co zostało potwierdzone w wyżej wymienionym dokumencie. Studenci również mogą zgłaszać swoje potrzeby w zakresie zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne albo w trakcie spotkań z opiekunem roku lub przedstawicielami władz dziekańskich Kolegium. Podczas wizytacji kadra akademicka wskazała, że najczęściej wskazanymi przez wykładowców elementami w zakresie udoskonalania infrastruktury i zasobów są pozycje z literatury naukowej.

W skład Zespołu dokonującego przeglądu infrastruktury dla kierunku nauki o rodzinie wchodzi kierownik kierunku, opiekun roku, przedstawiciel studentów oraz administrator budynku Instytutu Pedagogiki. Ocenie podlega dostosowanie stanu bazy dydaktycznej i naukowej do specyfiki prowadzonego kierunku studiów. Wyniki okresowych przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz wyposażenia. W ostatnich latach wszystkie pomieszczenia dydaktyczne znajdujące się w budynku Instytutu Pedagogiki przeszły kompleksową modernizację infrastruktury technicznej i dydaktycznej, w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Do zasobów elektronicznych PBC biblioteki na bieżąco wprowadzany jest digitalizowany we własnej pracowni księgozbiór z tzw. domeny publicznej, a także publikacje autorów współczesnych, co w sposób znaczący je wzbogaca.

W ramach konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój „Uczelnia dostępna” UR otrzymał dofinansowanie na projekt pt.: „Przyjazny nURt – rozwój dostępności UR”, który jest realizowany do końca bieżącego roku (2023). W ramach projektu dokonano m.in. poprawy dostępności infrastrukturalnej – 2 windy, oznaczeń tyflograficznych, beacony – systemy wspomagające przemieszczanie się w budynkach uczelni, dostosowania serwisów internetowych do obowiązujących standardów WCAG 2.1 AA, stworzono wirtualnego asystenta studenta w Biurze Karier, zrealizowano liczne szkolenia dla pracowników i studentów zwiększające świadomość problemów osób ze specjalnymi potrzebami, spotkania eksperckie, zbudowano platformę elearnigową, mającą stanowić bazę wiedzy dla nauczycieli akademickich w jaki sposób pracować z osobą z daną niepełnosprawnością.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, informatyczna i biblioteczna Uniwersytetu Rzeszowskiego umożliwia realizację zajęć przewidzianych w programie studiów, zgodnie z potrzebami procesu kształcenia, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w zakresie kierunku nauki o rodzinie. Sale dydaktyczne, laboratoria komputerowe i biblioteka są właściwie przygotowane. Zapewnione jest bezpieczeństwo korzystania z infrastruktury dydaktycznej, informatycznej i bibliotecznej. Obydwa budynki, w których realizowane jest kształcenie, a szczególnie budynek Instytutu Teologiczno – Pastoralnego, w którym odbywają się zasadnicze zajęcia wraz z ich otoczeniem oraz infrastrukturą dydaktyczną, informatyczną i biblioteczną w wysokim stopniu spełniają wymogi dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Odnosnie kierunku studiów Nauki o rodzinie uczelnia prowadzi stałą, sformalizowaną współpracę z kilkudziesięcioma instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego – placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami kościelnymi. Porozumienia o współpracy zawarto między innymi z: Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Domem Samotnej Matki w Rzeszowie, Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą im. dr. Henryka Hanasiewicza w Rzeszowie, Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą im. Marii Hanasiewicz w Rzeszowie, Duszpasterstwem Rodzin Diecezji Rzeszowskiej, Szkołą Podstawową nr 8 w Rzeszowie. Jednym z głównych obszarów współpracy jest projektowanie i realizacja programu studiów. Rodzaj, zakres i zasięg działalności prowadzonej przez instytucje, z którymi prowadzona jest współpraca jest w pełni zgodny z koncepcją i celami kształcenia, także wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku.

Samo powołanie kierunku studiów Nauki o rodzinie było wynikiem odpowiedzi na zgłaszane przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego rzeczywiste potrzeby rynku pracy, a także oczekiwania społeczne absolwentów szkół średnich zainteresowanych podjęciem studiów na tym kierunku. Program studiów na kierunku Nauki o rodzinie jest regularnie opiniowany przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Spotkania z przedstawicielami pracodawców odbywają się w formie konsultacji z przedstawicielami kierunku w trakcie których analizowane są efekty uczenia się, sylwetka absolwenta, zajęcia realizowane w trakcie kształcenia. Opinie wszystkich interesariuszy dotyczące programu studiów na kierunku nauki o rodzinie były jak dotąd pozytywne i interesariusze nie sugerowali zmian w programie studiów. Niemniej stworzony jest mechanizm, w ramach którego w każdej chwili można takie postulaty przekazać władzom akademickim. Ze względu na dynamicznie zmieniające się wymogi rynku pracy i potrzebę profesjonalnego przygotowania

absolwentów kierunku Nauki o rodzinie do przyszłej pracy zawodowej prowadzący zajęcia, w konsultacji z przedstawicielami pracodawców, na bieżąco aktualizują treści programowe poszczególnych zajęć, np. *projektowanie programów pracy z rodziną; praca z rodziną w kryzysie*, dostosowując je do zmieniających się aktów prawnych czy też wynikających z aktualnych badań naukowych/społecznych.

Współpraca z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały i regularny oraz przybiera różnorodne, efektywne formy, które są adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

W oparciu o porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Instytutem Pedagogiki a podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego, studenci kierunku nauki o rodzinie mogą podejmować się wspólnej realizacji projektów i prac naukowo-badawczych. W przypadku studentów przejawia się to między innymi możliwością prowadzenia badań na potrzeby prac dyplomowych. Ich tematyka jest ściśle powiązana ze studiowanym kierunkiem. Badania naukowe prowadzone na potrzeby prac dyplomowych prowadzone są w różnych grupach społecznych i obejmują różne tereny badań. Niekiedy prowadzone są na terenie określonej placówki lub instytucji, co zawsze wiąże się ze ściśle sprecyzowanymi zainteresowaniami naukowymi danego studenta, tematem pracy i celem badań. Niekiedy zainteresowania te są skutkiem realizowanej w danej placówce lub instytucji praktyki studenckiej i poznania przez studenta środowiska i specyfiki pracy danego podmiotu. Do przykładowych tematów prac dyplomowych, na potrzeby których studenci realizowali badania w podmiotach działających w sektorze pomocy społecznej oraz wsparcia dziecka i rodziny należą:

- *pomoc dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie w opiniach pracowników instytucji pomocowych* (2021) – badania przeprowadzone zostały wśród pracowników miejskich-, gminnych-, i miejsko-gminnych ośrodków pomocy społecznej;
- *pomoc rodzinie z problemem alkoholowym na przykładzie miejsko-gminnego ośrodka pomocy społecznej w Sokołowie Małopolskim* (2021) – badania przeprowadzone zostały wśród pracowników miejsko-gminnego ośrodka pomocy społecznej w sokołowie młp.;
- *sytuacja dziecka w rodzinie z problemem alkoholowym w opiniach pracowników ośrodków pomocy społecznej* (2022) – badania przeprowadzone zostały wśród pracowników wybranych ośrodków pomocy społecznej z powiatu krośnieńskiego i jasielskiego;
- *współczesny model rodziny w opinii uczniów szkół ponadpodstawowych* (2022) – badania przeprowadzone zostały wśród uczniów szkół ponadpodstawowych w powiecie jarosławskim;
- *problem dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami intelektualną w opiniach pracowników ośrodków wychowawczych* (2023) – badania przeprowadzone zostały wśród pracowników ośrodków wychowawczych z województwa podkarpackiego.

Jednym z podstawowych obszarów współpracy z przedstawicielami pracodawców jest realizacja w reprezentowanych przez nich instytucjach praktyk zawodowych oraz praktyki ogólnopedagogicznej.

W ramach podejmowanej współpracy studenci kierunku Nauki o rodzinie biorą udział w inicjatywach wolontariackich realizowanych w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego. Podkreślić należy, że zakres działań podejmowanych w ramach wolontariatu wpisuje się ściśle w program studiów i zdefiniowane efekty uczenia. Jako przykład można wymienić zaangażowanie studentów w działania wolontaryjne polegające na wsparciu rodziny we współpracy z Domem Samotnej Matki w Rzeszowie. Przedstawiciele instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego biorą udział w prowadzeniu zajęć na kierunku Nauki o rodzinie oraz wspierają działania Studenckiego Koła Naukowego Famililogów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przejawia się również poprzez udział w konferencjach i projektach współorganizowanych m.in. przez Katedrę Nauk o Rodzinie – między innymi

w Seminarium „Skazani na wykluczenie?! Sposoby przeciwdziałania marginalizacji” czy w „Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Etyka – Rodzina - Społeczeństwo”. Realizowane są wizyty studyjne w placówkach prowadzonych przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, między innymi w Domu Samotnej Matki oraz w placówkach wsparcia rodziny prowadzonych przez Caritas.

Pracodawcy są włączani w proces monitorowania losów absolwentów kierunku Nauki o rodzinie.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są dla władz kierunku zasadniczymi partnerami jak chodzi o diagnozowanie i aktualizowanie potrzeb profesjonalnego rynku pracy w kontekście właściwego przygotowania studentów do podjęcia pracy zawodowej.

W czasie pandemii Covid-19 natrafiono na istotne trudności z płynnym kontynuowaniem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dzięki zastosowaniu technik komunikowania na odległość oraz zmianę w procedurach współpracy udało się jednak zapewnić udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni.

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, choć nie mają one charakteru regularnego. Przeglądy prowadzone są między innymi w odniesieniu programu studiów. Ocenie poddawane są również formy współpracy oraz adekwatność ich doboru w kontekście możliwości osiągania efektów uczenia się. Ocenę dotyczą również właściwego doboru instytucji, z którymi prowadzona jest współpraca. Wnioski z przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia współpracy, w tym do korekty listy instytucji, z którymi współpraca jest prowadzona. Rekomenduje się wprowadzenie ścisłej regularności przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Incydentalny i nieregularny charakter przeglądów może wpływać ograniczająco na efektywność samej współpracy i blokować wykorzystanie pełni potencjału współpracy dla doskonalenia jakości kształcenia na kierunku Nauki o rodzinie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku.

W wyniku analizy stanu faktycznego nie ulega wątpliwości, że odnośnie kierunku Nauki o rodzinie współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter stały i przybiera zróżnicowane, atrakcyjne i efektywne formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Prowadzone są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i

doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Celem zwiększenia efektywności przeglądów oraz ich wpływu na doskonalenie samej współpracy oraz doskonalenie kształcenia rekomenduje się uściślenie okresowości i terminowości przeglądów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia w Uniwersytecie Rzeszowskim obejmuje współpracę z instytucjami naukowo-badawczymi realizowaną na podstawie umów bilateralnych oraz w ramach programów międzynarodowych, np. Erasmus+. Pracownicy Instytutu Pedagogiki, w tym prowadzący zajęcia na kierunku nauki o rodzinie uczestniczą w programie Erasmus+, wyjeżdżając do zagranicznych ośrodków akademickich, zarówno w celach dydaktycznych, jak i szkoleniowych. W latach 2015-2023 takich wyjazdów było łącznie 88. Kadra akademicka Instytutu Pedagogiki, w tym prowadząca zajęcia na kierunku nauki o rodzinie, podnosiła swoje kompetencje dydaktyczne poprzez realizację zajęć w następujących zagranicznych ośrodkach akademickich: Universidad de Sevilla w Hiszpanii, Univesity of Presov w Słowacji, Presovska Univerzita v Presove w Słowacji, Univerzita Konstantina Filozofa w Słowacji, Univerzita Mateja Bela w Słowacji, Universidad de Cordoba w Hiszpanii, Universita Palackeho v Olomuci w Czechach. Wyjazdy szkoleniowe odbywały się w: Zapadoceska Univerzita v Pizni w Czechach, Universidad de Zaragoza w Hiszpanii, University of Ioannina w Grecji, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University w Gruzji, Via University College w Danii, Universita degli Studi di Genova we Włoszech, Universidad de Cordoba w Hiszpanii, Instituto Politecnico do Porto w Portugalii.

W ramach programu Erasmus+ do Instytutu Pedagogiki w celach dydaktycznych i szkoleniowych w latach 2016 -2023 przybyło łącznie 47 pracowników naukowych. Reprezentowali oni takie ośrodki akademickie jak: University of Ioannina w Grecji, "1 Decembrie 1918" University of Alba Iulia w Rumunii, Univerzita Palackeho v Olomouci w Czechach, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University w Ukrainie, University of Miskolc na Węgrzech, Ataturk University w Turcji, Innovative University of Eurasia, Pavlodar w Kazachstanie, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University w Ukrainie, Kennesaw State University w USA, University of West Bohemia w Czechach, University of Novi Sad w Serbii, University of Ostrava w Czechach, Constantine the Philosopher University in Nitra w Słowacji. Rok 2019 oraz rok 2022 były latami najintensywniejszej współpracy z uczelniami zagranicznymi.

Pobyty pracowników naukowych z Kennesaw State University z USA towarzyszyły zajęcia podnoszące umiejętności językowe kadry Instytutu Pedagogiki, w tym nauczycieli pracujących na kierunku nauki o rodzinie. Międzynarodowa współpraca zaowocowała ponadto wspólnymi publikacjami: np. seria „Lwowsko-Rzeszowskie Zeszyty Naukowe” w ramach współpracy z Lwowskim Uniwersytetem Narodowym im. Iwana Franki we Lwowie pod redakcją m.in. pracowników Instytutu Pedagogiki, prowadzących zajęcia na kierunku nauki o rodzinie a także organizacją międzynarodowych konferencji: np. „Rodzina-Kultura-Wychowanie. Współczesne tendencje i uwarunkowania”,

zorganizowanej przez Katedrę Nauk o Rodzinie i Zakład Pedagogiki Opiekuńczej Wydziału Pedagogicznego z udziałem prelegentów zagranicznych z Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki w Lwowie i Uniwersytetu w Preszowie.

W ramach programu Erasmus+ przyjeżdżają do Instytutu Pedagogiki studenci z różnych uczelni partnerskich, realizując swój program studiów w ramach oferty przedmiotów dla Erasmus+ . W latach 2015-2023 przyjechało do Instytutu Pedagogiki łącznie 52 studentów z ośrodków akademickich z: Turcji, Hiszpanii, Rumunii, Słowacji, Włoch, Grecji, Serbii. Instytutowy Koordynator programu Erasmus+ dla kierunku pedagogika i nauki o rodzinie, corocznie przygotowuje ofertę przedmiotów zaplanowanych w ramach programu Erasmus+ z Instytutu Pedagogiki. W roku akad. 2022/2023 były to następujące zajęcia: w semestrze zimowym 2022/2023 - *autism spectrum disorder - education and therapy, mathematics education, online databases of publications and abstracts, pedagogy of adults, pedagogy of leisure, pedagogy of society and culture, psychological foundations of teaching a foreign language, social psychology and everyday life*, w semestrze letnim 2022/2023 - *adaptation of man to the environment of work, applying educational psychology, basic mathematics, counselling and psychotherapy, current trends in higher education, methods of teaching foreign languages, pedagogical foundations of teaching a foreign language to young learners, pedagogy and education*.

W przypadku studentów kierunku nauki o rodzinie wymiana międzynarodowa w ramach programu Erasmus+ nie cieszy się zainteresowaniem, mimo systematycznego promowania programów mobilności studenckiej przez prowadzących zajęcia na kierunku, podczas spotkań studentów danego rocznika z opiekunem roku, czy podczas spotkań studenckich kół naukowych i szeroko dostępnej informacji o możliwości wymiany studenckiej w formie plakatów na tablicy ogłoszeń, informacji na stronie internetowej Kolegium Nauk Społecznych i Instytutu Pedagogiki oraz portalach społecznościowych. W ramach programu studiów na kierunku nauki o rodzinie prowadzone są zajęcia z języka obcego, z elementami terminologii specjalistycznej/języka obcego z terminologią specjalistyczną (dla cykli kształcenia 2021-2024 i 2022-2025) w wymiarze 120 godz. (8 pkt ECTS), które przygotowują studentów do osiągnięcia znajomości języka obcego na poziomie B2+ według Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego. Realizacja lektoratów ma na celu kształtowanie umiejętności posługiwania się językiem angielskim zarówno w podstawowym zakresie do celów zawodowych i naukowych, jak i poszerzenie słownictwa, w tym wprowadzenie słownictwa specjalistycznego z zakresu nauk o rodzinie. W uczelni prężnie funkcjonuje Studium Języków Obcych, które dysponuje własnym centrum egzaminacyjnym i ma możliwość przeprowadzania egzaminów: LinguaSkill, Test DaF; TOLES (Test sprawności językowych w zakresie prawniczego języka angielskiego), TELC na poziomie B1, B2 i C1.

W Instytucie Pedagogiki stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności zarówno nauczycieli akademickiej, jak i studentów w odniesieniu do kierunku nauki o rodzinie. Studenci kierunku mogą korzystać z programu mobilności międzynarodowej Erasmus+ i wyjeżdżać w ramach wymiany studenckiej do zagranicznych uczelni. Uniwersytet Rzeszowski stwarza studentom możliwości i warunki do wyjazdu na studia lub praktyki do zagranicznych ośrodków akademickich. Informacje o programie systematycznie przekazywane są studentom przez opiekunów roku i prowadzących zajęcia na kierunku, a także w formie plakatów umieszczonych na tablicach ogłoszeniowych w Instytucie Pedagogiki, na stronie internetowej Kolegium Nauk Społecznych i Instytutu Pedagogiki oraz informacji na portalach społecznościowych. Nauczyciele akademicy mogą prowadzić zajęcia dydaktyczne dla studentów w zagranicznych uczelniach. Ich aktywny udział w tym zakresie został opisany powyżej.

W uczelni prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Rozpoczynają się one na poziomie Kolegium Nauk Społecznych (w tym Instytutu Pedagogiki), następnie zbiorcze wyniki

dla poszczególnych kolegiów, związane z różnymi aspektami dotyczącymi umiędzynarodowienia procesu kształcenia tzn.: udziału studentów w wymianach zagranicznych (np. Erasmus+), udziału nauczycieli akademickich Kolegium w zagranicznych stażach/wizytach naukowych, przyjazdów nauczycieli z zagranicznych ośrodków akademickich w celu prowadzenia zajęć, udziału nauczycieli w międzynarodowych konferencjach naukowych oraz podjętych w Kolegium inicjatywy na rzecz zwiększenia umiędzynarodowienia procesu kształcenia, przekazywane są na wyższy poziom - do corocznego opracowania Działu Jakości i Akredytacji pt. „Badanie jakości kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim za dany rok akademicki”.

Dokumentem wykorzystywanym na poziomie Kolegium jest *Formularz Oceny Własnej Kolegium*, stanowi on opis podjętych i planowanych działań w ramach systemu zapewniania jakości kształcenia z uwzględnieniem wyników analizy oceny kierunków dokonanej przez zespoły programowe kierunków studiów. W Formularzu na rok 2022/2023 (w p.2) znajdowały się następujące pozycje sprawozdawcze: umiędzynarodowienie procesu kształcenia, specyfikacja udziału studentów w wymianach zagranicznych, udział nauczycieli akademickich kolegium w zagranicznych stażach wizytach naukowych i szkoleniach, przyjazdy nauczycieli z zagranicznych ośrodków akademickich w celu prowadzenia zajęć, udział nauczycieli akademickich w międzynarodowych konferencjach naukowych. W końcowej części formularza ulokowano punkt dotyczący wskazania podjętych w Kolegium inicjatyw na rzecz zwiększenia umiędzynarodowienia procesu kształcenia. W części drugiej Formularza, zatytułowanej Działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia w Kolegium znajduje się ustęp 1, p.5 poświęcony odniesieniom do rekomendacji z zakresu promocji krajowych i zagranicznych programów mobilności studenckiej i akademickiej.

Opracowanie pt. Badanie jakości kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim za rok akademicki 2021/2022 w rozdziale pierwszym zawiera analizy umiędzynarodowienia procesu kształcenia (s.11-14). Opisy odnoszą się do udziału studentów w wymianach zagranicznych, udziału nauczycieli akademickich w zagranicznych stażach i wizytach naukowych, przyjazdów nauczycieli zagranicznych ośrodków akademickich w celu prowadzenia zajęć, udziału nauczycieli akademickich w międzynarodowych konferencjach naukowych. Część końcowa poświęcona jest podjętym inicjatywom na rzecz zwiększenia umiędzynarodowienia procesu kształcenia. W opracowaniu wskazano, że w kolegium prowadzone jest wsparcie dla studentów oraz pracowników, którzy brali udział w programie Erasmus+, zwrócono uwagę na rozszerzenie ofert przedmiotów realizowanych w języku obcym, podkreślono, że przeprowadzono wiele inicjatyw o dużym znaczeniu w zakresie wymiany wiedzy i doświadczenia z ośrodkami zagranicznymi zarówno przez pracowników jak i studentów. W dokumencie będącym Załącznikiem do Uchwały nr 111/05/2023 Komisji ds. Kształcenia z dnia 18 maja 2023 r., zawarto rekomendacje na rzecz poprawy jakości kształcenia wynikające z badania jakości na podstawie *Formularza oceny kierunku w kolegium* za rok akademicki 2021/ 2022. Jeden z zakresów dotyczył umiędzynarodowienia - rekomenduje się w nim podejmowanie działań zmierzających do wzrostu aktywności studentów oraz nauczycieli w ramach krajowych i międzynarodowych programów wymiany studenckiej i akademickiej, w tym kontynuowania działań promujących oraz wspierających mobilność studentów i kadry akademickiej.

Prowadzono w Uczelni dokumentacja, jak i podejmowane działania potwierdzają zarówno realizację okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia, jak i refleksję nad tym obszarem, w celu wykorzystywania przeglądów do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia i cele kształcenia na kierunku nauki o rodzinie w Uniwersytecie Rzeszowskim zakładają umiędzynarodowienie procesu kształcenia, którego rodzaj i zakres jest adekwatnie realizowany. Studenci i kadra dydaktyczna mają stwarzane możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności, w tym mobilnej.

Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia jest prowadzone na bieżąco przez osoby koordynujące proces kształcenia na kierunku, w tym a także kadre dydaktyczną i studentów. Wyniki przeglądów służą podejmowaniu działań służących zwiększaniu poziomu umiędzynarodowienia kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie zapewniane ze strony Uczelni względem osób studiujących jest prowadzone w sposób kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, zarówno w zakresie społecznym. Metody pomocy studentom w procesie uczenia się są adekwatne do potrzeb wynikających z programu studiów na kierunku i sprzyjają osiąganiu opisanych efektów uczenia się. Oferta wsparcia odbywa się z wykorzystaniem współczesnych technologii oraz właściwie sprzyja w wejściu na rynek pracy po ukończeniu studiów.

Studenci mają możliwość uzyskiwania pomocy w zakresie zwiększania swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, także wykraczających poza zakres przewidziany programem studiów. Wsparcie jest zapewniane również w zakresie organizacyjnym. Studentki i studenci mogą korzystać z uprawnienia do indywidualizacji ścieżki kształcenia oraz angażowania się w działalność kół naukowych i organizacji studenckich. Mimo, że kształcenie na kierunku prowadzone jest w formie stacjonarnej, Uczelnia zapewnia pomoc przy użytkowaniu z oprogramowania wykorzystywanego do nauczania na odległość. Oferta wsparcia obejmuje także formy przygotowujące do prowadzenia działalności zawodowej. Osoby studiujące Nauki o Rodzinie mogą korzystać z wielu systemowych rozwiązań. Uczelnia zapewnia osobom studiującym możliwość wnioskowania o przyznanie stypendium socjalnego, stypendium rektora, zapomogi oraz kredytu studenckiego. Wewnętrzne regulacje związane ze wsparciem materialnym są zgodne z przepisami Ustawy. Zakres kryteriów związany z wypłacaniem zapomogi obejmuje przejściowe trudne sytuacje życiowe, takie jak ciężka choroba oraz zdarzenia losowe, w postaci na przykład kradzieży czy pożaru. Uczelnia umożliwia studentom uzyskanie urlopów krótkoterminowych, nie dłuższych niż jeden miesiąc lub długoterminowych, na okres łącznie dwóch lub czterech semestrów, w zależności od długości studiów. Studenci wybitni wykazujący się znaczącymi osiągnięciami w ramach studiów lub w ramach swojej działalności artystycznej, sportowej

czy naukowej mają możliwość złożenia wniosku o uzyskanie Stypendium Ministra lub wspomnianego wcześniej Stypendium Rektora. Szczegółowe kryteria i tryb przyznawania świadczeń, wraz z ustaleniami dotyczącymi ich wysokości i wypłacania, są ujęte w, łatwo dostępnym, Regulaminie świadczeń dla studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego. W dokumencie znajdują się także informacje, w jaki sposób studenci mogą ubiegać się o zakwaterowanie w Domach Studenckich Uczelni. Osoby studiujące mogą również wnioskować o odbywanie kształcenia według Indywidualnej Organizacji Studiów. Kryteria uzyskania zgody na wyżej wymienioną organizację studiów są dostosowane do zdecydowanej większości grup studenckich. Mając na celu dodatkową aktywizację i wsparcie działalności wolontarystycznej wśród studentów rekomenduje się zwiększenie katalogu przesłanek również o aktywną działalność w ramach organów samorządu studenckiego lub wewnętrznych organów kolegialnych czy ciał doradczych i opiniodawczych Uczelni.

Uczelnia zapewnia wsparcie osobom podejmujących różnorodne formy aktywności. Studenci aktywni w sferze fizycznej mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania w ramach sekcji sportowo-rekreacyjnych Uczelni, w takich sportach jak futsal, lekkoatletyka, siatkówka czy nawet szachy, badminton, unihokey albo wspinaczka. Oferta wsparcia dla studenckich sportowców dotyczy także rekreacji ruchowej w ramach Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego. Studenci uzdolnieni artystycznie mają możliwość rozwijać swoje zdolności taneczne i muzyczne między innymi w Chórze Akademickim Uniwersytetu, Orkiestrze Kameralnej Uniwersytetu czy Zespole Pieśni i Tańca "Resovia Saltans". Pomoc dla studentów jest zapewniona także w zakresie aktywności organizacyjnej. W Uczelni funkcjonuje Studencka Agencja Radiowa "Feniks", Niezależne Zrzeszenie Studentów, Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa, Komitet lokalny AIESEC oraz Akademickie Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, Caritas Academica. W Uniwersytecie funkcjonuje także Biuro Karier prowadzące usługi z zakresu doradztwa personalnego oraz zawodowego. Studiujący mają tym samym możliwość zwiększać swoją wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości poprzez udział w Uniwersyteckich Targach Pracy, jak i poprzez inicjatywy takie jak: "Herosi na rynku pracy", "CV i rozmowa kwalifikacyjna bez tajemnic", "Gra o karierę" czy ponadprogramowe praktyki. Dodatkowo dla studiujących w Uczelni oferowane są dedykowane szkolenia podnoszące ich kompetencje miękkie, z zakresu wystąpień publicznych, asertywności, radzenia sobie ze stresem czy komunikacji interpersonalnej. Mając na uwadze praktyczny profil studiów, rekomenduje się jeszcze większą promocję oferty Biura Karier, tak aby świadomość o organizowanych przez nie inicjatywach trwała przez cały okres studiowania.

Oferta wsparcia Uczelni jest dostosowana do zróżnicowanych potrzeb studentów. Dla studiujących chcących wziąć udział w wymianie akademickiej wsparcie ze strony Uczelni oferuje Koordynator Programu ERASMUS+ i Koordynator Programu MOST. Dodatkowo Uczelnia zapewnia również kompleksowe wsparcie w racjonalnym dostosowaniu procesu dydaktycznego dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W uczelni funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, udzielające wsparcie zorientowane na indywidualne potrzeby studentów. Studentki i studenci z niepełnosprawnościami mogą wnioskować o wypożyczenie specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie (na przykład powiększalników, wspomagaczy słyszenia czy syntezy mowy), uzyskanie wsparcia asystentów osób niewidomych oraz asystentów osób z niepełnosprawnością ruchową, a także korzystanie z pomocy tłumacza języka migowego. Uczelnia w ramach swojej oferty zapewnia również wsparcie w zakresie likwidacji barier transportowych oraz odpowiednią organizację docelowych i dodatkowych zajęć dydaktycznych dla studentów ze specjalnymi potrzebami. Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami wspiera studentów również w zakresie poszerzania ich wiedzy. W Uczelni organizowane są konferencje naukowe, seminaria i warsztaty poruszające tematykę niepełnosprawności. Dla studentów ze szczególnymi potrzebami oferowane są szkolenia mające na

celu poszerzenie ich umiejętności językowych czy sportowych, w postaci zajęć na pływalni, kinezyterapii czy ćwiczeń usprawniających. Dodatkowo dla pierwszych roczników odbywają się "Dni Adaptacji" mające na celu zapoznanie studentów ze ścisłą ofertą wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Studiujący mają także możliwość zapisania się na bezpłatne konsultacje logopedyczne, pedagogiczne i fizjoterapeutyczne. Osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość ubiegania się, z tytułu niepełnosprawności, o stypendium dla osób niepełnosprawnych. Ta pomoc materialna jest przyznawana niezależnie od dochodów osiąganych przez rodzinę studenta

W Uczelni funkcjonuje przejrzysty system zgłaszania i rozpatrywania skarg i wniosków. Szczegółowe omówienie drogi pism administracyjnych zostało adekwatnie opisane w przepisach Regulaminu studiów. Decyzje zarówno w kwestiach uregulowanych Regulaminem studiów jak indywidualnych potrzeb studenta rozstrzyga w pierwszej instancji dziekan. Wnioskujący może w ciągu 14 dni od dnia doręczenia pisma odwołać się od decyzji dziekana do Rektora. Osoby studiujące w Uniwersytecie Rzeszowskim mogą składać podania do Rzecznika Praw Studenta, który wchodzi w skład samorządu studenckiego. Wszystkie zgłoszenia są rozpatrywane oraz rejestrowane w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków w Biurze Rektora. Pomoc oferowana jest również przez Opiekuna roku, kierownika kierunku, pracowników Dziekanatu czy Dyrektora Instytutu Pedagogiki. W zależności od swoich potrzeb studenci mogą zwracać się także do zastępców Dyrektora Instytutu (ds. nauki i jakości kształcenia oraz ds. dydaktycznych i organizacyjnych), a także do Prodziekana i Dziekana Kolegium.

Wsparcie obejmuje formy mające na celu przeciwdziałanie wszelkim sytuacjom niepożądanym dotyczącym naruszeń bezpieczeństwa i komfortu studiujących. Wszyscy studenci pierwszego roku są zobowiązani do realizacji zajęć szkoleniowych z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz ochrony przeciwpożarowej. Uniwersytet Rzeszowski dzięki działalności Rzecznika akademickiego, Pełnomocnika i Komisji ds. przeciwdziałania mobbingowi i korupcji, Pełnomocnika i Komisji ds. równego traktowania, a także Rzecznika Praw Studenta zapewnia holistyczne wsparcie w zakresie równego traktowania wszystkich osób studiujących. Do działań informacyjnych i edukacyjnych w obrębie Uniwersytetu Rzeszowskiego dotyczących bezpieczeństwa studiowania wliczają się przede wszystkim spotkania otwarte, szkolenia dla studentów rozpoczynających kształcenie na temat zapobiegania dyskryminacji, wprowadzenie Planu Równości Płci czy wprowadzenie wewnętrznej Polityki przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji. Uczelnia gwarantuje także pomoc w zakresie cyberbezpieczeństwa, poprzez Pełnomocnika Rektora ds. Cyberbezpieczeństwa oraz bezpłatnych porad prawnych, świadczonych przez Uniwersytecką Poradę Prawną. W Uniwersytecie Rzeszowskim funkcjonuje bezpłatne wsparcie psychologiczne. W ramach poradni "No-Stress" udzielane jest doraźne wsparcie wszystkim tym, którzy znaleźli się w sytuacji kryzysowej. W Uczelni powstały także specjalne "pokoje wyciszeń", które zapewniają studentom możliwość do wewnętrznego uspokojenia i odciążenia od nadmiaru bodźców zewnętrznych, co znacząco ułatwia koncentrację w sytuacjach stresowych.

Motywowanie studentów do osiągania lepszych wyników w nauce odbywa się w głównej mierze przez działania zachęcające osoby studiujące do aktywności w ramach funkcjonujących w Uczelni kół naukowych, takich jak Studenckie Koło Naukowe Andragogów, Koło Naukowe Badań nad Wolontariatem czy Międzywydziałowe Studenckie Koło Familiologów. Oprócz możliwości uzyskania stypendium, studiujący, którzy osiągają doskonałe wyniki mogą ubiegać się o nagrody w postaci Dyplomu Uznania Dziekana lub Listu Gratulacyjnego Dziekana. Najlepsi absolwenci mogą zostać nagrodzeni poprzez Laur Rektora lub Dyplom Uznania Rektora. Jako że liczba studentów kierunku rokrocznie maleje, rekomenduje się zwiększenie liczby i wzmocnienie promocji inicjatyw motywacyjnych kierowanych do studentów. Poprzez inicjatywy rozumie się przede wszystkim ofertę

konkursów, np. na najlepszą pracę dyplomową, granty badawcze czy przede wszystkim możliwość uzyskiwania dodatkowych kompetencji potwierdzonych certyfikatami. Takie działania mogą znacząco wzmocnić renomę i świadomość społeczną na temat prowadzonego w Uczelni kierunku. Dodatkowo, mimo że osoby studiujące Nauki o rodzinie stanowią mało liczną grupę w porównaniu do pozostałych, są one osobami, do których także powinny być kierowane unikalne wiadomości czy oferty, w postaci na przykład plakatów na tablicach ogłoszeń w budynku. Studiowanie w budynku znacznie oddalonym od miejsca, gdzie odbywają się zajęcia kierunków studiów w podobnych dyscyplinach naukowych, może zniechęcać do aktywizacji na tle naukowym i społecznym, a także osłabiać poczucie tożsamości bycia studentem Instytutu Pedagogiki. Rekomenduje się tym samym zwiększenie, w ramach kierunku studiów, promocji inicjatyw o charakterze studenckim i poszerzających wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu nauk psychologicznych, socjologicznych i pedagogicznych.

Osobą pierwszego kontaktu dla studentów jest Opiekun roku, powoływany dla każdego pierwszego rocznika na cały cykl kształcenia. W zakres pracy i obowiązków opiekuna wchodzi między innymi wspieranie ich i służenie pomocą we wszystkich trudnych i niejasnych sytuacjach oraz informowanie studentów, wraz ze starostą roku, o działaniach podejmowanych przez władze Kolegium i Uczelni. Dydaktycy są życzliwi i wspierają studiujących w procesie uczenia się, odpowiadając potrzebom studentom. Kadra akademicka umożliwia wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich. Dydaktycy zapewniają studentom także spotkania się w formie konsultacji podczas cotygodniowych dyżurów. Wsparcie jest dostosowane również do praktycznego profilu studiów. W tym zakresie studiujący mogą uzyskać pomoc ze strony koordynatora praktyk zawodowych dla kierunku. Studenci w obrębie administracyjnego wsparcia w procesie studiowania mogą zgłaszać się do dziekanatu Kolegium, funkcjonującego w godzinach dostosowanych do większości osób studiujących. Pracownicy dziekanatu oferują pomoc także kwestii praktyk studenckich, spraw socjalnych oraz toku studiów. Zarówno liczba pracowników jak ich działalność jest adekwatna do potrzeb studentów kierunku. W Uczelni odbywają się również szkolenia skierowane do pracowników mające na celu poszerzanie ich kompetencji w zakresie oferowanej pomocy i wsparcia wszystkich grup studenckich. Przykładami takich warsztatów są na przykład "Szkolenia świadomościowe dotyczące problemów osób z niepełnosprawnością dla pracowników UR", czy "Profesjonalna obsługa klienta (studenta, doktoranta, pracownika uczelni)". Studentki i studenci mogą liczyć również na profesjonalne i życzliwe wsparcie ze strony władz Kolegium i Uniwersytetu.

Działania samorządu studenckiego są regularnie wspierane przez władze Uczelni zarówno organizacyjnie jak i materialnie. Kontakt pomiędzy przedstawicielami studentów, a pracownikami Uniwersytetu odbywa się na warunkach współpracy i wzajemnego zrozumienia. Samorząd studencki aktywnie działa w zakresie animowania kultury studenckiej oraz wspiera uczelniane inicjatywy w promocji dostosowanej do różnych grup studentów. Samorząd studencki ma realny wpływ na funkcjonowanie i zmiany związane z prowadzeniem studiów w Uczelni. Przedstawiciele samorządu uczestniczą z głosem w spotkaniach wewnętrznych struktur Uniwersytetu, przede wszystkim w Senacie Uczelni, reprezentując tym samym ogół studentów. Osoby studiujące mają również możliwość zaangażowania się w działalność kół naukowych funkcjonujących w Uczelni. Pomoc zapewniana przez Uczelnię kołom naukowym jest adekwatna do potrzeb grup studenckich. Uczelnia wspomaga rozwój naukowy studentów poprzez proponowanie udziału w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Członkinie i członkowie kół naukowych mogą uzyskać wsparcie zwłaszcza w zakresie merytorycznym. Każde koło naukowe ma swojego opiekuna, który oferuje pomoc i stymuluje do aktywności w postaci prowadzenia badań naukowych czy pisanie artykułów i publikacji. Uniwersytet

gwarantuje kołom naukowym wsparcie organizacyjne w postaci udostępniania pomieszczeń budynku instytutu i wypożyczania niezbędnego wyposażenia.

W Uniwersytecie Rzeszowskim prowadzone są cykliczne ankiety kompleksowej oceny wsparcia studentów w realizacji procesu dydaktycznego. Informacje dotyczące prowadzenia zajęć są uzyskiwane poprzez ankiety oceny prowadzącego zajęcia. Osoby studiujące mogą także co dwa lata wziąć udział w "Studenckiej ankiecie oceny warunków studiowania" sprawdzającej przede wszystkim takie elementy jak funkcjonowanie dziekanatów. Dodatkowo, prowadzone są przeglądy zadowolenia studentów z formy realizowania procesu dydaktycznego. W Instytucie Pedagogiki funkcjonuje Instytutowy Konsultant ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który podejmuje działania w zakresie monitorowania potrzeb i usprawniania wsparcia dla osób ze specjalnymi potrzebami. Za monitoring losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego jest odpowiedzialne Biuro Karier, zaś za analizę ekonomicznych losów absolwentów odpowiada zespół programowy kierunku. Uczelnia tworzy raporty z ankiet, na których podstawie wdraża działania naprawcze, wyjaśniające i doskonalące. Przykładem efektów takich reakcji ze strony Uczelni jest poprawa funkcjonowania obsługi administracyjnej na podstawie wniosków ze wspomnianej wcześniej "studenckiej ankiety oceny warunków studiowania". Z uwagi na problem związany z coraz to mniejszym procentem responsywności ankiet, rekomenduje się podjęcie wielotorowych działań mających na celu ukazanie studentkom i studentom korzyści związanych z przekazywaniem informacji zwrotnych. Poprzez takie działania wskazuje się między innymi: dni ankietyzacji, w ramach zajęć, wypełnianie ankiet oraz informowanie studentów na temat zmian czy efektów działań podjętych na podstawie raportów z ankiet, stałe obalanie mitów dotyczących nie-anonimowości ankiet poprzez ukazanie co dzieje się z odpowiedziami studentów po przesłaniu informacji zwrotnej, a także tworzeniu inicjatyw grywalizacyjnych dotyczących procenta wypełnionych ankiet w ramach Kolegiów, gdzie nagrodą mogą dla przykładu stać się godziny dziekańskie lub uzyskanie dofinansowania na, wyznaczony wspólnie z samorządem studenckim, cel wspierający studentów w zakresie komfortu ich studiowania. Ponadto rekomenduje się promocję, poprzez systematyczne informowanie osób studiujących o terminach ankiet, a także aktualnych danych dotyczących liczby udzielonych w nich odpowiedzi, z podkreśleniem liczby, ile przypada na jeden procent wszystkich możliwych odpowiedzi w ankiecie. Za szczególnie efektywne narzędzia promocji, można wyróżnić maile do wszystkich studentek i studentów Uczelni ze strony władz uniwersyteckich lub lokalne promocje poprzez samorząd studencki czy starostów i Opiekunów studiów. Mając na uwadze dane z raportu ze studenckiej ankiety oceny warunków studiowania z 2023 roku, rekomenduje się również rozszerzenie treści pytań o funkcjonujący w Uczelni system wsparcia materialnego, tak aby uzyskać kompleksową informację, które jego elementy są mało zrozumiałe i problematyczne według ogółu studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studentki i studenci nauk o rodzinie w uniwersytecie Rzeszowskim mogą liczyć na kompleksowe i systematyczne wsparcie ze strony Uczelni w zakresie organizacyjnym, socjalnym, społecznym i dydaktycznym. Oferta wsparcia jest realizowana systematycznie i przybiera zróżnicowane formy dostosowane zarówno do studentów zaangażowanych naukowo, artystycznie, sportowo czy

społecznie jak i do osób ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie ze strony Uczelni jest adekwatne do potrzeb realizacji programów studiów i przygotowuje do odpowiedniego wejścia na rynek pracy. Studenci wybitni mogą liczyć na pomoc finansową i organizacyjną. Uniwersytet zapewnia możliwość ubiegania się o stypendia Rektora, stypendium Ministra czy zapomogi i stypendia socjalne. Dodatkowo osoby studiujące mogą wnioskować o przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów między innymi w przypadku realizowania dwóch kierunków studiów jednocześnie, wysokich wyników naukowych lub sportowych czy udziału w działalności badawczej. Osoby studiujące nauki o rodzinie mogą liczyć na wsparcie także w zakresie działalności sportowej, artystycznej czy naukowej. Wsparcie kierowane jest także do studenckich działaczy czy osób chcących zgłębiać wiedzę z zakresu przedsiębiorczości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i zakładanych osiągniętych przez studentów rezultatach. Informacje o studiach są jawne i możliwe do wglądu przez szerokie grono odbiorców, w sposób gwarantujący łatwe i skuteczne zapoznanie się z nimi. Wszystkie osoby zainteresowane mogą w ramach szerokiego dostępu do informacji skorzystać z wyszukiwarki haseł, znajdującej się w prawym górnym rogu domyślnego układu strony. W tym samym miejscu pozycjonowane są usprawnienia dotyczące funkcjonalności dla osób o szczególnych potrzebach. Strona pozwala na zmianę kontrastu, zwiększenie lub zmniejszenie rozmiaru czcionki, a także zmianę języka na angielski lub ukraiński. Warto podkreślić, że strona internetowa jest częściowo zgodna z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Strona Uczelni jest dostosowana do korzystania zarówno poprzez komputery jak i urządzenia mobilne, niezależnie od systemu operacyjnego czy wewnętrznych funkcji używanej elektroniki. Wszystkie informacje dotyczące szczegółowych informacji o studiach są skategoryzowane względem zakładanych odbiorców i są dostępne na konkretnych zakładkach na stronie głównej Uczelni. Wspomniane zakładki to: *Uniwersytet*, *Kolegia*, *Kandydat*, *Student*, *Doktorant* i *Pracownik*. Nawigacja po stronie jest przejrzysta i intuicyjna dla użytkownika. Osoby studiujące mogą uzyskać dostęp do programu studiów, w tym efektów uczenia się poprzez zakładkę *Jakość Kształcenia* i podstronę *Programy Studiów*, znajdującą się w widocznym miejscu, w najwyższym punkcie listy rozwijanej w kategorii *Student*. Poprzez wybór konkretnego kierunku studiów z listy, możliwe jest także uzyskanie dostępu do pełnego zakresu listy zajęć, a tym samym do sylabusów i przewidywanych form weryfikacji nabywanych efektów uczenia się. W przypadku osób ubiegających się o przyjęcie na studia w Uniwersytecie Rzeszowskim, kluczowe informacje dotyczące terminów czy procesu rekrutacji na studia zawarte są w równie intuicyjnym miejscu, na liście rozwijanej zakładek kategorii *Kandydat*. Informacje dotyczące rekrutacji dotyczą zarówno zapisów dla cudzoziemców jak i zapisów do szkoły

doktorskiej. W tej samej liście rozwijanej, można wybrać *Potwierdzenie efektów uczenia się*, przekierowujące do ogólnych informacji, aktów i dokumentów prawnych, a także kontaktu w sprawie takiej formy przyjęcia. Po wyborze z listy konkretnego kierunku studiów, użytkownik może zapoznać się z podstawowymi informacjami o studiach, takimi jak, kryteria kwalifikacji na studia, poziom, forma czy profil kształcenia. Użytkownik może również kliknąć w widoczny na dole strony link, przekierowujący go do treści dotyczącej sylwetki absolwenta czy perspektyw zawodowych po ukończeniu danego kierunku studiów. Warto podkreślić fakt, że niezależnie od wcześniejszych hiperłączy, w górnej części widoku ukazana jest konkretna ścieżka dostępu, która ułatwia zorientowanie w zagnieżdżonej strukturze informatycznej strony. Ponadto strona, poprzez zlokalizowany w jej górnej części przycisk, umożliwia użytkownikowi bezpośredni powrót do domyślnego widoku startowego. Osoba używająca strony, może w sposób prosty znaleźć kluczowe informacje dotyczące form wsparcia względem studentów ze strony Uczelni. W zakładce *Student* znajdują się między innymi informacje o działaniach samorządu studenckiego, wsparciu psychologicznym, stypendiach, konferencjach naukowych czy także funkcjonowaniu dziekanatu. Poprzez konkretne przekierowania użytkownik może zapoznać się także z informacjami o konsultacjach pracowników, informacjami dotyczącymi władz dziekańskich czy terminarzem obrad Rady Dydaktycznej Kolegium. Łatwy dostęp do treści dotyczy także wiadomości związanych z procesem dyplomowania. Warto dodać, że istnieje możliwość wybrania z listy, elementów odnoszących się bezpośrednio do zakresu aplikacji lub oprogramowania do zdalnego nauczania. Użytkownik może uzyskać w ten sposób aktualności dotyczące aplikacji MS Teams, dostępu do Wirtualnej Uczelni, jak i również Eduroam, programu Statistica, platformy Microsoft365 oraz Poczty elektronicznej.

Strona Uniwersytetu przeszła w roku akademickim 2019/2020 całkowitą modernizację i została dopasowana do funkcjonowania Uczelni w nowej strukturze. Uczelnia prowadzi cykliczne ankiety związane z monitoringiem rzetelności, zrozumiałości jak i dostępu do informacji. Co dwa lata przeprowadzana jest studencka ankieta oceny warunków studiowania, która w swojej treści zawiera także informacje związane z przejrzystością i dostępnością informacji na stronie internetowej, jak i ogólnym przepływem aktualności w ramach kierunków studiów. Zakres oceny ankiety dotyczy także dostępu do harmonogramów i informacji o zmianach w organizacji zajęć. Aktualizacja treści na stronie internetowej odbywa się na kilku poziomach, przede wszystkim poziomie Instytutu Pedagogiki, poziomie Kolegium Nauk Społecznych oraz na poziomie centralnym. W zależności od tematyki działań, strona podlega zmianom przez pracowników Uczelni zarówno w zakresie merytorycznym jak i informatycznym. Wyniki raportów są łatwo dostępne w zakładce *Jakość kształcenia*, a wnioski w nich zawarte są wykorzystywane przez osoby zatrudnione do podejmowania działań o charakterze doskonalącym i wzmacniającym przejrzystość dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Rzeszowski zapewnia pełny dostęp do informacji, zarówno w zakresie studiów jak i funkcjonowania Uczelni. Nawigacja po stronie internetowej jest intuicyjna i oparta zarówno na systemie wyszukiwarki haseł, jak i przekierowań w formie zakładek. Wszystkie hiperłączy i treści dostępne na stronie są responsywne, a korzystanie z nich jest dostosowane niezależnie od rodzaju

przeglądarki, systemu operacyjnego komputera czy używanego sprzętu. Strona jest zoptymalizowana do użytkowania przez osoby ze szczególnymi potrzebami, co potwierdza deklaracja dostępności. Uczelnia gwarantuje użytkownikom uzyskanie pełnej informacji o studiach, zarówno w zakresie całego procesu dydaktycznego, jak i kwestiach związanych ze wsparciem kierowanym do różnych grup akademickich. Strona Uniwersytetu jest podzielona zarówno na zakładki tematyczne jak i szczegółowe podstrony wybierane z listy rozwijanej. Uczelnia prowadzi monitoring w zakresie udostępnianych przez stronę treści. Prowadzone są pod względem informatycznym jak i merytorycznym stałe aktualizacje, dokonywane przez wyznaczone do tego osoby. Uniwersytet Rzeszowski podejmuje działania mające na celu doskonalenie dostępności i jakości informacji o studiach. Prowadzone są przez Uczelnię cykliczne ankiety dotyczące przepływu informacji oraz rzetelności i zrozumiałości tekstów znajdujących się na stronie, a opracowane raporty z ankiet są możliwe do wglądu dla każdego użytkownika.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Za politykę jakości kształcenia na poziomie Uczelni odpowiada senacka Komisja ds. Kształcenia. Natomiast strukturę WSZJK na poziomie Kolegium tworzą zespoły programowe kierunków studiów i Rada Dydaktyczna Kolegium. Nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje zespół programowy kierunku studiów, powołany przez Prorektora ds. Kolegium. W skład zespołu programowego wchodzi nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika/nauki o rodzinie, psychologia oraz przedstawiciel samorządu studentów. Pracami zespołu programowego przewodniczy kierownik kierunku, wyłoniony spośród członków zespołu i powołany przez Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego (na wniosek dyrektora instytutu). Kierownik kierunku kieruje pracami zespołu programowego, w szczególności w zakresie tworzenia dokumentacji programu studiów, jego oceny i ewaluacji.

Kierownicy kierunków wraz z Dziekanem Kolegium, prodziekanami, przedstawicielami studentów i administracji tworzą Radę Dydaktyczną Kolegium, która jest odpowiedzialna za kształtowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium, jego ewaluację i doskonalenie. Rada Dydaktyczna opiniuje zmiany w programach studiów, analizuje i doskonali funkcjonujące w Kolegium procedury zapewnienia jakości kształcenia oraz inicjuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów dokonywane jest w formalny sposób, na podstawie przyjętej na kierunku procedury.

Ocena jakości procesu kształcenia dokonywana jest systematycznie. Biorą w niej udział różne grupy interesariuszy, w tym studenci. Studenci kierunku nauki o rodzinie, za pośrednictwem starosty roku lub indywidualnie, na bieżąco przekazują wszystkie uwagi i problemy związane z procesem dydaktycznym i jego organizacją.

Zakres działania zespołu zajmującego się jakością kształcenia obejmuje w szczególności: sposób konstrukcji programu studiów, realizację programu studiów, warunki przyjęć na studia i weryfikację uzyskiwanych efektów uczenia się, w tym na etapie egzaminu dyplomowego, poziom kompetencji i doświadczenia kadry prowadzącej kształcenie, dostosowanie infrastruktury wykorzystywanej do realizacji programu studiów do potrzeb i celów kształcenia, relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, stopień umiędzynarodowienia kształcenia, jakość wsparcia studentów w procesie uczenia się, dostępność i jakość informacji o studiach, sposoby doskonalenia jakości kształcenia i ich skuteczność. Jakość kształcenia jest poddawana ocenie zewnętrznej, co ma służyć doskonaleniu kształcenia. Pomimo czytelnych procedur, ich realizacja wymaga poprawy. Wymaga tego konstrukcja efektów uczenia się i dostosowania ich do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zakres działania zespołu zajmującego się jakością kształcenia obejmuje w szczególności: sposób konstrukcji programu studiów, realizację programu studiów, warunki przyjęć na studia i weryfikację uzyskiwanych efektów uczenia się, w tym na etapie egzaminu dyplomowego, poziom kompetencji i doświadczenia kadry prowadzącej kształcenie, dostosowanie infrastruktury wykorzystywanej do realizacji programu studiów do potrzeb i celów kształcenia, relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, stopień umiędzynarodowienia kształcenia, jakość wsparcia studentów w procesie uczenia się, dostępność i jakość informacji o studiach, sposoby doskonalenia jakości kształcenia i ich skuteczność. Pomimo czytelnych procedur, ich realizacja wymaga poprawy. Wymaga tego konstrukcja efektów uczenia się i dostosowania ich do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenie

1. Zaleca się weryfikację dotychczasowych działań systemu zapewnienia jakości kształcenia w obszarze konstrukcji efektów uczenia się dostosowanych do właściwego poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji